

Kariūnas

GENEROLO JONO ŽEMAIČIO LIETUVOS KARO AKADEMIJOS ŽURNALAS

ISSN 2029-6045

2016 m. Nr. 4 (131)

STOK Ą LKA!

- Įgysi karininko profesiją ir aukštąjį universitetinį išsilavinimą
- Visos studijų programos finansuojamos valstybės

✓ Suteiksime:

Stipendiją iki 170 Eur;
Maitinimą, aprangą, avalynę, kario ekipuotę;
Šiuolaikines gyvenimo sąlygas;
Karių socialines garantijas;
Medicininę priežiūrą;
Tarnybos vietą.

✓ Dalyvausi:

Tarptautinėse ERASMUS ir dvišalių mainų studijose;
Parašiutinio ir lyderio psichofizinio rengimo programose.

✓ Įgysi:

Šaudymo vadovo kvalifikaciją;
Fizinio rengimo instruktoriaus kvalifikaciją;
Teisę vairuoti B ir C kategorijų transporto priemones;
Vadovo darbų saugos kursų baigimo pažymėjimą;
Pirmosios medicinos pagalbos kursų baigimo pažymėjimą.

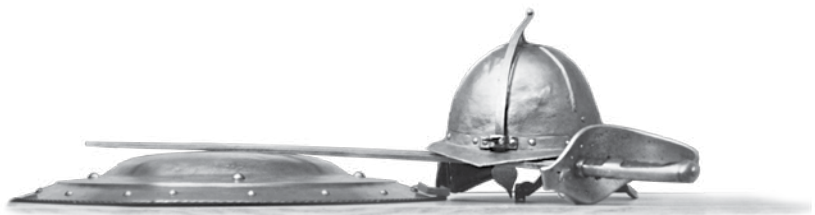
✓ Gebėjimus lavinsi:

Sporto, karybos ir kituose būreliuose;
Meno kolektyvuose.

WWW.LKA.LT

Studijų skyriaus tel.: (8 5) 210 35 97

Atrankos centro tel.: (8 5) 210 35 93

BE REIKALO NEPAKELK, BE GARBĖS NENULEISK!
YOU SHALL NOT DRAW THE SWORD WITHOUT A CAUSE NOR SHALL YOU SHEATHE IT WITHOUT HONOUR!

ŠIAME NUMERYJE / Contents

4 VYRAI, BŪKITE NE PROBLEMAS, O JŲ SPRENDIMO BŪDAI!

J. eil. Rimantas TARAŠKEVIČIUS,
j. eil. Aleksandras SELIUK
Men, Do Not Be Problems, Be Role Models Instead!

7 RENKUOSI LKA: KODĖL VERTA?

Krn. Marius UKNEVIČIUS
I Choose the Military Academy of Lithuania: Why It's Worthwhile?

9 LKA – GERESNĖ VIETA STUDIJUOTI IR GYVENTI

Krn. Mantas BLAŽEVIČIUS
The Military Academy of Lithuania: a Better Place to Study and Live

13 SVARBIAUSIA – MOTYVACIJA IR INTELEKTINIAI GEBĖJIMAI

Krn. Matas LĖCKUS
Motivation and Intellectual Abilities Matter Most

37 KŪNO KULTŪRA IR SVEIKATA

Remigijus BIMBA
Physical Training and Health

42 KARO LAKŪNO ATSIMINIMAI

Dim. plk. ltn. Antanas NAVAITIS
Military Pilot's Memoirs

6 / 10 / 44 / 48

IŠ PIRMŲ LŪPŲ

Krn. Artūras MACICKAS,
krn. Rasa MALAIŠKAITĖ,
Vita VELIGORAITĖ,
krn. Liutauras SMILGA
At First Hand

11 PILIETINIS ATSPARUMAS

Plk. ltn. Valerijus ŠERELIS
Civil Resistance

12 KADETŲ EDUKACINĖ IŠVYKA Į LKA

Krn. Gytis UGVARIJA
Cadets' Study Visit to the Military Academy of Lithuania

18 KAIP VERTINAMOS JAV KARO AKADEMIJOS IR JŲ ABSOLVENTAI ŠALIES ŠVIETIMO IR DARBO RINKOSE

Kpt. Ronaldas ENDRIJAITIS
How Are the U.S. Military Academies and Their Graduates Seen by the Local Education and Labour Markets?

26 FOTOREPORTAŽAS

Photo Reportage

32 KONKURSAS „LKA VIZIJA 2025“

Contest *The Vision of the Military Academy of Lithuania 2025*

33 T-14 „ARMATA“: NUO KOPIJOS IKI INOVACIJOS

Krn. Karolis TURŪTA
T-14 Armata: from a Copy to an Innovation

48 KARININKAS IR VISUOMENĖ: ASMENYBĖ, MORALĖ IR ATSAKOMYBĖ

Vyr. ltn. Ruslanas FIODOROVAS
An Officer and a Society: Personality, Morality and Responsibility

50 DOMIESI STUDIJOMIS LKA? INFORMACIJA TAU

Interested in the Studies at the Military Academy of Lithuania? Information for You

Redakcinė kolegija

Arūnas ALONDERIS
Vyriausiasis redaktorius
kpt. Laurynas ČESŪNAS
kpt. Ronaldas ENDRIJAITIS
IV k. krn. Vidas FRANKAUSKAS
doc. dr. Gintaras LABUTIS

III k. krn. Vaidotas MEŠKYS
IV k. krn. Gabrielė MICKEVIČIŪTĖ
I k. krn. Miglė NEMANYTĖ
kpt. Jurgis NORVAIŠA
III k. krn. Karolis TURŪTA
II k. krn. Gytis UGVARIJA

Žurnalą rengia

Nijolė ANDRIUŠIENĖ
Kalbos redaktorė
Laima ADLYTĖ
Dizainerė
Kęstutis DIJOKAS
Fotografas
Kęstučio DIJOKO
viršelio nuotrauka
Tarptautinio bokso turnyro
čempionai ltn. Aivaras
Bunokas ir krn. Algirdas Baniulis

Spausdino Lietuvos kariuomenės
Karo kartografijos centras
Muitinės g. 4, Domeikava,
LT-54359 Kauno r.
Tiražas 1500 egz.
Užsakymas GL-609
Žurnalas platinamas nemokamai.
Leidžiamas kas trys mėnesiai.

www.lka.lt

GENEROLO JONO ŽEMAIČIO
LIETUVOS KARO AKADEMIJA
Šilo g. 5A, LT-10322 Vilnius
arunas.alonderis@mil.lt
tel. (8 5) 210 3680

Dėl žurnalo įsigijimo prašome kreiptis:
(8 5) 210 3526, (8 5) 210 3523
KATT 24 526, 24 523

**MŪSŲ GINKLAS, MŪSŲ MOKSLAS
– LIETUVAI TĖVYNEI!**

WWW.LKA.LT

Mielieji KARIŪNO skaitytojai!

Džiaugiuosi, kad skaitote Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos žurnalą „Kariūnas“. Dauguma Jūsų esate jauni skaitytojai, todėl mes siekiame, kad žurnalas būtų jaunatviškas, įdomus, informatyvus, atitiktų šių dienų iššūkius, tačiau kartu tęstų ir tarpukario „Kariūno“ tradicijas. Jį mielai skaito ne tik kariūnai, absolventai, jauni karininkai ir dėstytojai, bet ir šalies mokyklų, gimnazijų moksleiviai, studentai, jaunieji šauliukai, skautai, Lietuvos kariuomenės dalinių šauktiniai ir profesinės karo tarnybos kariai.

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija 2017 metais švęs savo veiklos 25-metį. Ji – jauniausia ir vienintelė karininkų rengimo mokykla Lietuvoje, suteikianti plačiausias pasirinkimo galimybes, šiuolaikišką visiškai valstybės finansuojamą išsilavinimą ir galimybę tapti tėvynės gynėju.

Karininkų ugdymas Karo akademijoje siejamas su garbingomis tradicijomis, siekiančiomis dar Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės laikus. Lietuvoje žmogus, vedantis karius į mūšį už Tėvynės laisvę ir nepriklausomybę, visada buvo gerbiamas. Gerbiamas už tai, kad

buvo išsilavinęs, patriotiškas ir pasiryžęs narsiai kautis, o esant būtinybei – ir sumokėti brangiausią kainą – paaukoti savo gyvybę.

Mes didžiuojamės savo auklėtiniais kariūnais, 2016 metų XXIII absolventų laida, mūsų kariniais instruktoriais ir universitetinių studijų dėstytojais, didžiuojamės savo ypatinga karinės institucijos akademinė atmosfera, kai pirmenybė teikiama kario vertybių, kurios neatsiejamos nuo karininko profesijos ir kurias stengiamasi įskiepyti būsimiems Lietuvos karininkams, puoselėjimui, lyderystei ir protui, tai ugdančioms saviraiškos formoms.

Įvairiapusės karinio rengimo ir universitetinės studijos, galimybė dalyvauti tarptautiniuose kariūnų ir studentų mainuose, aktyviai leisti laisvalaikį LKA sporto salėse, kariūnų meno kolektyvuose, įvairiuose karybos ir mokslo būreliuose – tai tik dalis galimybių, kurias turėsite, pasirinkę studijas Lietuvos karo akademijoje.

Labai kviečiu pasirinkti karininko gyvenimo kelią, tačiau ir pasirinkę kitą išsvajotą ir Jums artimą profesiją būsite naudingi savo šaliai. Tad kartu stiprinkime mūsų Tėvynę ir visi būkime Lietuvos patriotai. Svarbiausia, kaip skelbia šūkis, užrašytas LKA vėliavoje – „Mūsų ginklas, mūsų mokslas – Lietuvai Tėvynei!“

Mielieji, kviečiu visus įsilieti į mūsų leidžiamo žurnalo KARIŪNAS skaitytojų bendruomenę: siųskite savo rašinius, piešinius, nuotraukas, siūlykite temas, skambinkite arba ateikite į LKA.

Iki pasimatymo Lietuvos karo akademijoje!

plk. Raimundas MATULIS
Generolo Jono Žemaičio
Lietuvos karo akademijos viršininkas

Vyrai, būkite ne problemos, o jų sprendimo būdai!

Kuopos vadas su kariais pratybose

Apdovanoti kuopos kariai

J. eil. Rimantas TARAŠKEVIČIUS
Vaidoto MPB III mechanizuotoji
pėstininkų kuopa

Esu vyresnysis šaulys, jaunesnysis eilinis Rimantas Taraškevičius. Gimiau ir augau Vilūnų kaime, Kaišiadorių rajone. Turiu du brolius, todėl vaikystėje tikrai liūdna nebuvo. Lankiau Vilūnų pagrindinę mokyklą, vėliau perėjau į Kruonio gimnaziją. Ten sutikau daug šaunių mokytojų, savo srities žinovų, gebančių vesti rimtą diskusiją, kad atsakytų į mokiniams kilusius klausimus.

Mano mėgstamiausias dalykas buvo ir yra Lietuvos istorija. Su buvusiu mokytoju Algimantu Taruliu greitai radau bendrą kalbą, nes jis, mano nuomone, yra savo srities specialistas, gebantis įdomiai vesti pamokas. Jo paskatintas dalyvavau keliuose konkursuose „Ką žinai apie Lietuvos kariuomenę“, sekėsi neblogai. Vėliau estafetę perėmė mano jaunesnysis brolis.

Mano buvusi gimnazija turi gražią tradiciją Kovo 11-osios proga rengti dainų festivalius. Taip skatinamas patriotiškumas, kurio dabar taip trūksta mokyklose. Juk būtent ten formuojasi asmenybė, todėl tam reikia skirti daugiau dėmesio. Ten formavausi ir aš, ugdžiau savo vertybes, iš kurių, mano nuomone, svarbiausios yra ištikimybė, paprastumas, konkretumas, žodžio laikymasis. Sekiau geru namiškių, draugų, mokytojų pavyzdžiu. Tai nereiškia, kad visada pavykdavo gyventi pagal šias nuostatas, bet nuoširdžiai stengiausi.

Kariu tapti norėjau, kiek pamenu, visada ir nuosekliai ėjau šiuo keliu. Tai padėjo

man nesiblaškyti, nereikėjo, kaip kitiems, sukti galvos, ką veiksiu baigęs mokyklą. Dėl savo pasirinkimo iš šeimos ir pažįstamų sulaukiau tik pritarimo ir palaikymo.

Nors buvo žmonių, kurie siūlė stoti į Karo akademiją, apie kurią sužinojau būdamas turbūt devynerių, kai ėmiau domėtis, kur galima tarnauti, supratau, kad tai – ne man. Kartą tikrai buvau dėl to suabejojęs, kai prieš vieną konkursą „Ką žinai apie Lietuvos kariuomenę“ teko pabendrauti su Karo policijos viršila, kuris mane ten lydėjo. Net šis patyręs žmogus man siūlė stoti į Karo akademiją, tačiau ir tada savo nuomonės nekeičiau. Kažkodėl norėjau pradėti nuo „nulinio“, kad sukauptčiau kuo daugiau patirties, kuria prireikus galėčiau pasidalyti ir su kitais.

Taip, baigęs mokyklą, ir atsidūriau Lietuvos kariuomenėje. Neslėpsiu, truputį jaudinausi, buvau pasirengęs dideliame spaudimui, o atėjęs pamačiau, kad viskas ne taip baisu, kaip galvojau. Vadai supranta, jog atėjai iš civilinio gyvenimo, ir nėra „žvėrys“, kaip daugelis įsitikinę.

Jei nori eiti į kariuomenę, tiesiog turėk daug ryžto, motyvacijos ir pamiršk tėvų pasakojimus apie tarnybą ir senus sovietinius filmus. Iš anksto nesusidaryk nuomonės apie tai, ko nežinai. O nusprendusiems tarnauti linkėčiau nepasiduoti spaudimui ir išlikti tvirtiems nuo pirmojo „Kuopa, miegas!“ iki paskutinio „Kuopa, kelt!“ Ir, vyrai, nebūkit problemos, būkit jų sprendimo būdai!

Straipsnių autorių nuotraukos

mane, kaip karį savanorį, labai papiktino. Šiame projekte išvelgiau daug neteisybės ir neigiamą nuostatą Lietuvos kariuomenės atžvilgiu. Jis paveikė ir mano draugas – vaikinai pradėjo viešai reikštis, išsisukinėti nuo kariuomenės, o blogiausia – šie jauni žmonės pamiršo savo pilietinę atsakomybę. O man kilo noras tapti šauktiniu ir įrodyti visiems, kad tarnybos bijoti nereikia, taip pat priminti, kodėl jaunimas šaukiamas atlikti tarnybą.

Apskritai motyvą tapti kariu lėmė keli veiksniai: skautų šūkis „DIEVUI, TĖVYNEI ir ARTIMUI“, istorijos studijos ir nūdienos geopolitinė situacija. Visa tai sustiprino pilietinės atsakomybės jausmą ir norą išmokti prireikus apginti savo šalį, artimuosius, draugus.

Apie LKA sužinojau dar gimnazijoje. Nors nuo tada, kai ją baigiau, praėjo septyneri metai, noras mokytis LKA nedingo.

J. eil. Aleksandras SELIUK
Vaidoto MPB III mechanizuotoji
pėstininkų kuopa

Vaikystėje, galima sakyti, nesiskyrčiau nuo kitų vaikų – buvau padūkęs, mėgstantis nuotykius ir siekiantis pažinti pasaulį. Deja, šis laikotarpis šiandien atrodo ganėtinai miglotas, prisiminti, kas vyko prieš maždaug dvidešimt metų, nėra paprasta. Prisimenu, daug džiaugsmo ir kitų šiltų jausmų patyriau šeimoje ir draugų aplinkoje, bet geriausi prisiminimai susiję su jaunesniuoju broliu Andriumi.

Mokytis teko trijose mokyklose: pradinėje, Vilniaus „Atžalyno“ vidurinėje ir Vilniaus „Minties“ gimnazijoje. Iki gimnazijos mano, kaip padūkusio ir hiperaktyvaus vaiko, statusas nesikeitė. Tiesą sakant, ir mokslai nelabai rūpėjo. Nurimau pradėjęs mokytis gimnazijoje, kur iš padūkusio vaiko tapau rimtu vaiku. Iš mokytojų labiausiai mėgau istorijos mokytoją Jolitą Baltrūnaitę. Dar būdamas gimnazistas tapau Lietuvos skautų sąjungos nariu.

Man vertybes ugdyti padėjo šeima, Lietuvos skautų sąjungos skautai ir gimnazijos istorijos mokytoja. Šeimoje buvo vertinamos tokios savybės kaip atsakingumas, ryžtingumas, smalsumas. Istorijos mokytojos atsidavimas ir puikus savo dalyko išmanymas kėlė susižavėjimą, skatino mokytis, geriau pažinti savo šalies praeitį ir dabartį, kartu gimė pilietiškumas ir meilė Tėvynei.

Lietuvos skautų sąjungos skautai vadovaujasi šūkiu „DIEVUI, TĖVYNEI ir ARTIMUI“, kuris galutinai sustygo ir įtvirtino mano vertybes, įgytas šeimoje ir mokykloje. Skautai tapo puikiaisiais ir ištikimiausiais draugais, nes mus siejta tas pats tikslas – tarnauti Tėvynei, būti pavyzdžiu.

Apie tai, kad norėčiau tapti kariu, pradėjau galvoti studijuodamas Lietuvos edukologijos universitete istoriją. Rodos, trečiame kurse sužinojau, kad mano bendramokslis yra Krašto apsaugos savanorių pajėgų (KASP) karys. Pradėjęs domėtis, kas yra tos Savanorių pajėgos, supratau, kad tai – puikus būdas suderinti tarnybą ir savo studijas. Nieko nelaukęs įstojau į Didžiosios Kovos apygardos 8-osios rinktinės 802-ąją kuopą. Po kelerių metų tarnybos KASP interneto erdvėje pasirodė „verktnių“ projektas. Jis

Prieš tapdamas šauktiniu spėjau patauti Savanorių pajėgose apie trejus metus. Per šiuos metus, išėjęs skyriaus vado ir vyr. šaulio, FN MAG kulkosvaidsio specialisto ir taiklojo šaulio kursus, įgijau įvairių profesinių kompetencijų ir įgūdžių. Taip pat teko dalyvauti ne vienose pratybose, varžybose, ir tai leido man susidaryti tam tikrą vaizdą apie būsimą šauktinio tarnybą. Tarnauti čia atėjau jau su tam tikru žinių ir nuostatų bagažu, nors klausimų apie šauktinio tarnybą turėjau nemažai. Šie klausimai vertė spėlioti: kas mūsų ten laukia, kokie vadai mus sutiks ir pan.

Tai, ką gavau būdamas šauktiniu, pranoko visus mano lūkesčius. Vadai buvo tikri profesionalai. Galvodamas, kad nieko naujo nesužinosiu, labai

← Pradžia 4 puslapyje

klydau. Tarnaudamas įgijau daug naujų žinių, o turimus įgūdžius patobulinau. Be to, teko dalyvauti tarptautinėse pratybose (*Saber Strike*) Latvijoje, bendrauti ir bendradarbiauti su kitų NATO šalių kariuomenių kariais. Susiradau nemažai naujų, labai gerų draugų, su kuriais bendrauju ir baigęs šaukstinio tarnybą. Mano akimis, šaukstinio tarnyba – vieni plusai.

Paprastam Lietuvos jaunuoliui, ketinančiam tarnauti Lietuvos kariuomenėje arba stoti į LKA, reikėtų suvokti atsakomybę Tėvynei ir artimiesiems ir tai, kad tarnyba – nelengva, bet jei jis vadovausis principu, jei ko nors tikrai nori, atsiras ir būdas šį norą įgyvendinti, sunkūs dalykai taps lengvi. O pradėdantiems tarnybą šaukstiniais palinkėčiau:

laikykites nustatytų taisyklių – jos sukurtos ne šiaip sau;

neieškokite savo teisybės, nors atrodytų, kad kai kurios užduotys yra neologiškos, – visi kariuomenėje gaunami nurodymai turi prasmę ir padeda visapusiškai tobulėti;

prireikus visada padėkite kitiems – kariai turi būti kaip vienas kumštis ir visada vieni kitais pasitikėti.

Mūsų kuopa poilsio metu kareivinėse

Tęsinys 48 puslapyje →

Krn. Marius UKNEVIČIUS

Renkuosi LKA: kodėl verta?

Mokiniai, nuo mažiausio iki didžiausio, yra mūsų ateitis. Daugelį jų kamuoja klausimai: Ką veiksiu toliau? Kur stosiu? Ką norėčiau daryti ateityje? Vieni juos ima gvildinti likus keleriems metams iki lemtingo sprendimo, kiti – kai jau tiksi paskutinės minutės. Abiturientų ateities vizijų būna pačių įvairiausių, tačiau visų pagrindinis atspirties taškas – aukštasis išsilavinimas.

Tęsinys 8 puslapyje →

IŠ PIRMŲ LŪPŲ

Krn. Artūras MACICKAS

- ➔ **Jūsų credo** – Jei pakeli, vadinas, paneši (apie tikslo siekį)
- ➔ **Kada pirmą kartą sužinojote apie Joną Žemaitį-Vytautą?** – Per istorijos pamokas
- ➔ **Kas Jums padarė pačią didžiausią įtaką?** – Sunkus darbas kaime pas senelius
- ➔ **Jeigu galėtumėte keliauti „laiko mašina“, kokią mūsų / karinę operaciją norėtumėte pamatyti?** – Iš tiesų man labiau patinka dalyvauti, o jeigu jau turėčiau „laiko mašiną“, persikėlęs į tam tikrą laikotarpį, padėčiau Vytautui Vorsklos mūšyje
- ➔ **Krepšinis ar futbolas?** – Krepšinis
- ➔ **Ką pasikviestumėte į negyvenamą salą?** – *Kilo Alfa*
- ➔ **Jeigu nebūtumėte tapęs kariūnu...** – Būčiau milijonierius (aš čia nejuokauju)
- ➔ **Labiausiai erzintantis buitinis darbas** – Kruopščiai lankstyti drabužius

- ➔ **Ko niekada nesutiktumėte padaryti?** – Išduoti
- ➔ **Vyro automobilyje visada turi būti** – Trispalvė juostelė, pakabinta ant veidrodėlio salone
- ➔ **Apibūdinkite šiuolaikinį kariūną trimis žodžiais** – Motyvuotas, darbštus, tinginys
- ➔ **Linksmiausias įvykis Akademijoje...** – Mano gyvenimas su *kambariokais* – gryna komedija
- ➔ **„Pasulyje yra tik dvi jėgos: kardas ir kovos dvasia, ir anksčiau ar vėliau kardas bus nugalėtas kovos dvasios.“ Ar tikrai?** – Ne, pasulyje yra trys jėgos: kardas, informacija ir kovos dvasia, iš kurių kardas, manyčiau, silpniausias
- ➔ **Gražiausia Akademijos šventė, tradicija** – Kūčios prie vieno stalo
- ➔ **Ko reikia, kad įstotum į Lietuvos karo akademiją?** – Pakankamai motyvacijos
- ➔ **Šventė, kurios labiausiai laukiate** – Man kiekviena diena – savotiška šventė
- ➔ **Kai visiškai nieko nežinote...** – Dažnai būna,

kad suprantu nieko nežinąs, kai sužinau kažką daugiau...

- ➔ **Kada paskutinį kartą verkėte iš juoko?** – Nuo šiandienos – užvakar. Kai valėmės dantis vidurnaktį su *kambariokais*
- ➔ **Neįsivaizduojate dienos be...** – Šiuo metu – be minčių apie bakaluro darbą
- ➔ **Užgaida, kurią sau leidote šią vasarą** – Pasikviečiau į svečius draugus iš Ispanijos karo akademijos
- ➔ **Mėgstamiausia vieta Akademijoje** – Ramovė
- ➔ **Keisčiausias daiktas Jūsų namuose** – Tai ne daiktas, tai – nykštukų namelis
- ➔ **Kokios dainos skamba Jūsų grotuve?** – 3 variantai: toks „relax beat“, patriotinės ir hiphopas
- ➔ **Įsimintiniausias vaikystės personažas** – Tikriausiai Kakarotas (mano amžiaus vaikinai supras)
- ➔ **Lankomiausias maisto prekių parduotuvės skyrius** – Manau, dažniau nei bet koks parduotuvės skyrius – McDonald's restorano kasa

- ➔ **Įprotis, kurio norėtumėte atsikratyti** – Gal visai norėčiau nustot plikti – jau pakaks
- ➔ **Ko iš šių dalykų nesate daręs: pjovęs šieno, kasęs bulvių, kėlęs inkilo?** – Aš – iš kaimo. Manau, viskas dabar aišku
- ➔ **Ar tikite meile iš pirmo žvilgsnio?** – Aš apskritai nelabai tikiu meile, tuos jausmus įvardiju kitaip
- ➔ **Naminis gyvūnėlis, kurio nė už ką neaugintumėte** – Žiurkė
- ➔ **Kokios sporto šakos treniruotėms neleistumėte lankyti savo draugei?** – Kovos menų
- ➔ **Mėgstamiausia miego poza** – Stovint
- ➔ **Cepelinai ar mėšainis?** – Atsiprašau mylimų cepelinų, bet labiau mėgstu mėšainius
- ➔ **Populiariausia TV laida** – „Laikykites Ten...“
- ➔ **Negalite gyventi** – Be juoko
- ➔ **Labiausiai nepatinkanti merginos savybė** – Labai nepatinka, kai ji verkia...

- ➔ **Poilsis kalnuose ar paplūdimyje?** – Sakyčiau, kalnai labiau asocijuojasi su egzotika, todėl rinkčiausi juos
- ➔ **Egzotiškiausias patiekalas, kurį esate ragavęs** – Kažkienu smegenys, su kažkuo keptos
- ➔ **Kam dažniausiai pritrūksta laiko?** – Tapti dar geresniais
- ➔ **Idealios atostogų** – Keliaujant po pasaulį
- ➔ **Geriausias metų laikas** – Ruduo
- ➔ **Toliausia vieta nuo Lietuvos, kurioje esate buvęs** – Madridas
- ➔ **Prietas, kurio paisote** – Per Užgavėnes apvažiuoti laukus, kad derlius būtų geras
- ➔ **Įsivaizduokite, kad Jūs – Karo akademijos viršininkas. Pirmasis Jūsų įsakymas** – Įsakymai būtų keli, orientuoti į ilgalaikę perspektyvą, vienas iš jų – BKK nauji informacinio karo specialistų kursai, Kariūnų batalione – nauja kibernetinio saugumo studijų programa, kad kasmet galima būtų išleisti nors po kelis kibernetinio saugumo, IT specialistus

← Pradžia 7 puslapyje

Ir aš – ne išimtis. Svajojau tapti policininku, ugniagesiu ir ypač kareiviu, o šias specialybes, išskyrus policininko Mykolo Romerio universitete, galima įgyti ir neturint aukštojo išsilavinimo. Todėl nusprendžiau – studijuosiu policijos veiklą. Ir buvau užtikrintas, kad savo sprendimo nekeisiu, bet 11-oje klasėje į mūsų mokyklą atvykęs antro kurso kariūnas įspūdingai pristatė Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademiją. Mane taip sužavėjo jo pasakojimas, kad greitai pakeičiau savo nuomonę dėl policijos veiklos ir pasiryžau dėti visas pastangas, kad patečiau ten, kur linksta širdis.

O patekti į Karo akademiją, pasirodo, nėra taip sunku. Nebūtinai turi būti studentas ar moksleivis. Dažnai čia stoja profesinės ir nuolatinės privalomosios karinės tarnybos, taip pat Krašto apsaugos savanorių pajėgų kariai.

Nereikia bėgti, jei jūs – ne be galo stiprus, plačiapečių, augalotas vyras, kuris visada ir visur buvo pirmas ir mokė-

si neįtikėtina gerai. Tereikia žengti tris žingsnius:

1. parodyti, kad esi tinkamai pasirengęs dviejų dienų atrankoje Karo akademijoje: jos metu vertinamas tavo loginis mąstymas, gebėjimas priimti sprendimus, vadovauti, klausyti nurodymų, stebimi tavo veiksmai stresinėse situacijose, fizinis pasirengimas ir daugelis kitų iš pirmo žvilgsnio nereikšmingų, tačiau kariui ypač svarbių savybių;

2. pereiti Karinę medicinos ekspertizės komisiją, kuri atlieka karių sveikatos patikras, Kaune;

3. išlaikyti egzaminus.

Jei tai pavyks, pavyks ir įstoti čia, kur garantuotos valstybės finansuojamos karybos ir universitetinės bakalauro studijos, nemokamas bendrabutis ir maitinimas, medicininis aptarnavimas, stipendija, B ir C kategorijų vairuotojo pažymėjimai, įvairūs profesiniai kursai, daug įvairių meno (šokių, choro) ir sporto (*muay thai*, bokso, futbolo, krepšinio) būrelių, kuriuose galėsite lavinti savo gebėjimus ir įgūdžius.

Lietuvos karo akademija bendradarbiauja su Kauno Povilo Plechavičiaus

kadetų licejumi ir Plungės r. Alsėdžių gimnazija, kuriose įgyvendinama gynybinio-pilietinio ugdymo programa. Taip ugdoma mokinių drausmė, vienybė, patriotiškumas.

Jaunieji kadetai, paklausti, kur norėtų apsilankyti Vilniuje, dažnai renkasi ne pramogų ar nuotykių parkus, kėglines ar baseinus, o Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademiją. Mano manymu, Akademija turėtų bendradarbiauti ir su kitomis mokyklomis, nes daug jaunuolių, mažai ką žinančių apie šią instituciją, greičiau pasirinktų šauktinio, PKT kario ar savanorio kelią, nors jų tikslai ir lūkesčiai yra visai kiti.

Mano kuopos draugai apie LKA sužinojo iš tėvų, draugų, Lietuvos šaulių sąjungos narių ir pažįstamų. Tačiau ką daryti tiems, kurie yra visiškai „žali“ – beveik nieko nežino apie karybos studijas, o gal net nėra girdėję, kad tokia aukštoji mokykla egzistuoja? Matyt, kariūnai turėtų važinėti ne tik po šalies bendrojo lavinimo mokyklas, gimnazijas, licėjus, bet ir po Lietuvos kariuomenės dalinius ir galbūt šauktiniais net padėti asmeniškai apsispręsti dėl tolesnio profesinio kelio, kas pakeistų visą jų gyvenimą.

Krn. Mantas BLAŽEVIČIUS

LKA – geresnė vieta studijuoti ir gyventi

Tikriausiai nedaug kam užkliuvo 2016 m. „Kariūno“ 3-iam numerį išspausdintos ltn. Ovidijaus Kuzmino kalbos frazė, kad „kariūnai, nuvykę į civilines (arba sukarintas) mokymo įstaigas, negauna iš mainų programų tiek naudos, kiek galėjau gauti aš. Ir bendrakursiai tikrai nesidžiaugė pusmečiui išvykę „turistauti“.

Mano straipsnio tikslas – išplėtoti diskusiją dėl šios problemos ir atsakyti į klausimą, kas apskritai čia negero, kaip galbūt ne vienas galvoja. Daug kam frazė „išvykę „turistauti“ asocijuojasi su pačiais geriausiais prisiminimais, atostogų, kelionių įspūdziais. Vis dėlto atostogų paprastai trunka neilgai, o mainų programa – visą pusmetį. Todėl, kalbant apie mano patirtį Varšuvos Karo mokslų akademijoje (univesitete), atostogų sąvoka įgauna visai kitą prasmę.

Mainų programa, apie kurią kalbu, – išskirtinė, nes, mano žiniomis, yra vienintelė, kurią siūlo civilinis universitetas. Nors pavadinime ir yra žodžiai „karo mokslų“, tačiau iš tikrųjų su karyba ši akademija beveik neturi nieko bendra.

Gyvenome bendrabutyje, kuris, kaip ir pats universitetas, stovi nekarinėje teritorijoje. Uniformos dėvėti čia taip pat nereikėjo, todėl tikriausiai būtų kilę problemų, jei būtume darę priešingai. Vienintelė vieta, kur buvo galima sutikti vietos ir užsienio karininkų, – Užsienio kalbų fakultetas. Tiesa, ten, deja, teko ne kartą matyti ir tarp kitų NATO valstybių vėliavų „aukštyn kojomis“ priklijuotą Lietuvos vėliavą.

Kita vertus, buvo ir privalumų, vienas iš jų – galimybė nuolat sportuoti, o tam sąlygos, tenka pripažinti, geresnės nei LKA. Kasdien galėjome naudotis penkiomis įprastomis, taip pat treniruoklių ir išvermės sporto salėmis, baseinu. Ypač džiugino pastarasis, juk baseinas LKA teritorijoje – ne vieno kariūno svajonė.

Galbūt daugeliui kariūnų gali atrodyti kaip įgyvendinta svajonė ir visa kita: jokio kareivinių režimo (ir jokių kareivinių), jokios dienotvarkės, absoliučiai viskas priklauso tik nuo tavęs. Ir mėnesį, galbūt net du tikrai atrodo, kad viskas – puiku, tačiau vėliau, ir gana greitai, supranti, kad nieko daugiau ir nedarai, tik atostogauji arba „turistauji“.

Rašydamas šiuos žodžius įsivaizduoju, kad galbūt daug kam atrodau kaip „miljonierius“, sakantis, kad ne pinigai – laimė. Tačiau, jau turėdamas tam tikros patirties, gana greitai suprantu, kad tai neduoda jokios naudos – nei naujos praktikos, nei naujų karybos ar civilinių dalykų žinių. Ateina diena, kai ir ta „laisvė“ pradeda atsibosti.

Logiškai galvojant, LKA rutina visai neblogas dalykas (visomis prasmėmis). Blogai galbūt tik PKT kariams, kurių, atrodė, vienintelis darbas, kaip degradavusio darželio auklėtojo, – „dalyti savaitgalius“ už ant lovos paliktas kelnes žmonėms, greitai tapsiantiems karininkais.

Civiliai (studentai), kai pasakojame apie savo dienotvarkę, ne tik kad nesupranta, kas čia blogas, bet kartais net pavydi, kadangi patys bando jos laikytis, pasitelkę įvairias programėles, patys susikuria gana panašias taisykles, o mes LKA turime visą sistemą, paremtą karine drausme ir taisyklėmis. Pažvelkite į nemėgstamas kasdienes procedūras iš kitos pusės ir pagalvokite, kodėl iš tikrųjų jų nemėgstate.

Tikriausiai įsivaizduojate, kad tokioje akademijoje labai akcentuojami civiliniai mokslai. Bet ir čia studijų lygis nepakankamai aukštas. Išskyrus du dėstytojus, drįsčiau visus likusius pavadinti nekompetentingais savo srityje. Ir tikrai nekalbu apie tuos atvejus, kai jau reikėtų išeiti užtarnauto poilsio, priešingai – dėstytojai dažniausiai yra per jauni ir neįsigilinę į savo dėstomą dalyką. Taip pat,

Straipsnio autoriaus nuotraukos

Tęsinys 10 puslapyje →

nors ir tikiu, kad labai svarbu mokėti kuo daugiau užsienio kalbų, gana keista, kai lenkų kalbos paskaitų turėjome keturis kartus daugiau nei bet kurio kito dalyko, o kreditų jiems skirta tiek pat.

Taigi vėl tenka grįžti prie atostogų sąvokos. Šiame kontekste gana sunku kritikuoti LKA dėl įsivėlusios klaidos, dėl kurios anksčiau grįžome į Lietuvą.

Jeigu vis tiek manote, kad nieko blogo čia nėra, įsivaizduokite, kad jūs dalyvaujate tokioje „mainų“ programoje. Kokį mėnesį, žinoma, viskas dar įdomu: viskas nauja, daug pažinčių, kelionių, kitaip tariant, nauja, įdomi ir naudinga patirtis. Bet po to naujovės baigiasi ir prasideda rutina. Dar lieka du ar daugiau mėnesių, per kuriuos nieko naujo nebeįvyksta, nieko naujo nebeįmoksti ir supranti, kad daugiau naudos neturėsi ir patirties neįgysi. Tenka tik dar kartą pripažinti, kad pas mus LKA tobulėti sudarytos kur kas geresnės sąlygos.

Aišku, būtų neteisinga, jei viską nupieščiau tik tamsiomis spalvomis. Vis dėlto labiau norėčiau Lietuvos karo akademiją pristatyti kaip geresnę vietą gyventi ir studijuoti, nei jums galbūt atrodo. Žinoma, yra ir teigiamų „Erasmus“ programos aspektų. Savaiame aišku, naudinga išeiti iš komforto zonos, t. y. LKA, ir pagyventi „savo galva“, kai vėl teks galvoti, ką reikės valgyti, ką apsivilkti ruošiantis į paskaitas, kada eiti miegoti ir kada keltis... Niekas nevyksta savaime,

kaip mūsų Akademijoje, kai visą dieną gali nemąstyti apie buitį, o tik sekti dienotvarkę, nes viskas, ko reikia, tau tiesiog paduodama. Be to, mainų programos – gera proga pakeliauti, kadangi LKA laiko tam būtų tik per atostogas, o čia – kada nori. Aišku, svarbios ir įvairios asmeninės pažintys, kurios, manau, yra geriausia, ką gauni, jose dalyvaudamas.

Taigi, apibendrinant galima pasakyti, kad „Erasmus+“ ir kitos mainų programos

tikrai nebologas dalykas. Jos duoda labai daug. Tačiau šio straipsnio tikslas buvo priversti susimąstyti renkantis šių studijų kryptį. Pagalvokite, ar norite įgyti visapusiškai naudingos patirties gerame kariniame universitete, ar tik „paturistauti“ ir gauti geriausiu atveju trečdalią potencialios naudos. Aš tikrai rinkčiausi pirmąjį variantą. Kviečiu tuos, kuriems įdomi ltn. O. Kuzmino ir mano straipsniuose iškelta problema, pareikšti savo nuomonę.

Plk. ltn. Valerijus ŠERELIS

Pilietinis atsparumas

Jei nežinai, kur esi, tai ir eiti neturi kur...

Kas yra atsparumas? Tai – nepasidavimas poveikiui.

Sveikas žmogus yra tas, kuris neserga. O neserga dėl to, kad yra atsparus ligos sukėlėjui. Galime tai vadinti imunitetu, bet tik iš dalies. Šalčiui atsparus būna jam pasirusęs: yra arba užsigrūdinęs, arba tinkamai apsirėgęs.

Šiame straipsnyje mes aptarsime atsparumą vienai poveikio rūšiai. Taigi, atsparumas kam?

Apie tai Lietuvos Respublikos karinės strategijos (patvirtintos Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2016 m. kovo 17 d. įsakymu Nr. V-252) 12.3 punkte parašyta: „**Rengti piliečius valstybės gynybai ir neginkluotam pilietiniam pasipriešinimui, ugdyti piliečių valią ir atsparumą informacinėms atakoms...**“

Pakartosime – „atsparumą informacinėms atakoms“ ir tuo apsiribosime!

Nekalbėsime apie šnipinėjimą ir informacijos saugumą, informacines sistemas ir jų pažeidžiamumą (pvz., kompiuterius ir virusus), neminėsime interneto ir kitų galimų informacijos sklaidėjų (ir medijų, ir paskalų nešiotų), neanalizuosime netgi šaltinių (tikrų, netikrų, žinomų, nežinomų, neaiškių, nenustatytų, pirminių, antrinių ir t. t.). Susitelksime tik į informaciją, kuri gali pasiekti pilietį, ir į tai, kaip pilietis gali išlikti atsparus klaidinamam jos poveikiui, kurį dažnas vadina „propaganda“. Tai – tiesioginės ir netiesioginės naudoms siekiant išplatinta informacija, mintys ir doktrinos arba specialus kreipimasis kurios nors žmonių grupės nuomonei, nuostatoms, požiūriui ar elgesiui paveikti (žr.: NATO terminų žodynas (NATO glossary of terms and definitions (AAP 6), 2001, 171 p.). T. y. piliečių „nuomonei, nuostatoms, požiūriui ar elgesiui paveikti“. Šaltinio patikimumas čia ne toks svarbus kaip

gavus informacijos kintanti nuomonė, nuostatos, požiūris ir elgesys. Atsparus pilietis įvertins ne tik informaciją (ir / ar šaltinį), bet ir, prieš imdamasis veiksmų (taip pat ir kalbų), kas iš to gali išeiti ir ar tikrai to nori. Atsparus pilietis – tai kritiškai mąstantis analitikas, nes ketinantis jį paveikti informacijos sklaidėjas dėl joje informacijos „plyteles“ taip atsargiai, kad nelengva nuspėti, kokio efekto siekiama, todėl kiekviena klaidinanti ar nestabilumą provokuojanti žinutė turėtų priversti susimąstyti – ar tai ne ardomoji veikla (veiksmai, kurių tikslas – silpninti karinę, ekonominę ar politinę valstybės galią, griauinant jos piliečių moralę, lojalumą valdžiai ir pasitikėjimą) (žr.: NATO terminų žodynas, 206 p.). Valia – tai tik noro stiprumo matavimo vienetas.

→ Tęsinys 12 puslapyje

IŠ PIRMŲ LŪPŲ

Krn. Rasa MALAIŠKAITĖ

- ➔ **Tavo credo** – Svarbiausia – nepersistengti!
- ➔ **Kada pirmą kartą sužinojote apie Joną Žemaitį-Vytautą?** – 6 klasėje
- ➔ **Kas Jums padarė pačią didžiausią įtaką?** – Šaulių sąjunga
- ➔ **Jeigu galėtumėte keliauti „laiko mašina“, kokį mūsų / karinę operaciją norėtumėte pamatyti?** – Operaciją „Audra dykumoje“
- ➔ **Ką pasikviestumėte į negyvenamą salą?** – Tuos, kurie patys to norės
- ➔ **Jeigu nebūtumėte tapusi kariūne...** – Kurčiau planus, kaip užvaldyti pasaulį
- ➔ **Labiausiai erzintis buitinis darbas** – Kuopos „švabrinimas“
- ➔ **Mėgstamiausia sporto šaka** – Futbolas

- ➔ **Merginos automobilyje visada turi būti** – Šokolado
- ➔ **Ko niekada nesutiktumėte padaryti?** – Atsisakyti šokolado
- ➔ **Apibūdinkite šiuolaikinę kariūnę trimis žodžiais** – Žiauriai kieta pana
- ➔ **Linksmiausias įvykis Akademijoje buvo...** – Kai turėjau galimybę iškepinusi būrininko gorteksą iš dalies atsisteisti už suverstą kambarį
- ➔ **„Pasulyje yra tik dvi jėgos: kardas ir kovos dvasia, ir anksčiau ar vėliau kardas bus nugalėtas kovos dvasios.“ Ar tikrai?** – Tikrai
- ➔ **Gražiausia Akademijos šventė, tradicija** – Kariūnų krikštynos
- ➔ **Ko reikia, kad įstotum į Lietuvos karo akademiją?**

- Drąsos ir atkaklumo
- ➔ **Šventė, kurios labiausiai laukiate** – Kalėdos
- ➔ **Kai visiškai nieko nežinote...** – Apsimetu, kad žinau
- ➔ **Kada paskutinį kartą verkėte iš juoko?** – Tai nutinka dažnai, tad negaliu pasakyti, kada iš juoko verkiau paskutinį kartą...
- ➔ **Neįsivaizduojate dienos** – Be juoko
- ➔ **Užgaida, kurią sau leisite per Kalėdų atostogas** – Miegoti iki pietų
- ➔ **Mėgstamiausia vieta Akademijoje** – Praleidžiamasis punktas, nes laisvė – ranka pasiekama...
- ➔ **Keisčiausias daiktas Jūsų namuose?** – Aš pati
- ➔ **Kokios dainos skamba Jūsų grotuve?** – Įvairios, bet daugiausia – roko stiliaus

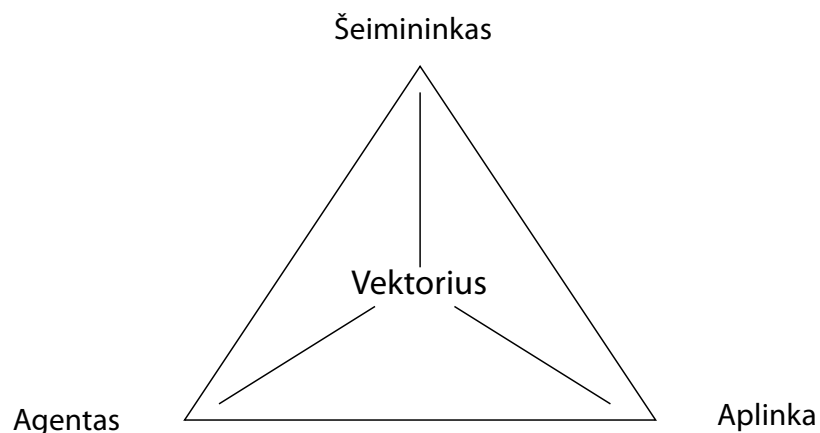
- ➔ **Įsimintiniausias vaikystės personažas** – Vilkas iš rusų multfilmo „Na, palauk!“
- ➔ **Lankomiausias maisto prekių parduotuvės skyrius** – Saldainių
- ➔ **Įprotis, kurio norėtumėte atsikratyti** – Noro visada būti teisiai
- ➔ **Ar tikite meile iš pirmo žvilgsnio?** – Ne
- ➔ **Naminis gyvūnelis, kurio nė už ką neaugintumėte** – Tarakonas
- ➔ **Kokios sporto šakos treniruočių neleistumėte lankyti savo draugei?** – Tegu tik sportuoja tos mano draugės...
- ➔ **Mėgstamiausia miego poza** – Ant šono
- ➔ **Cepelinai ar mėšainis?** – Mėšainis

- ➔ **Populiariausia TV laida** – „Žvaigždžių duetai“
- ➔ **Negalite gyventi** – Be muzikos
- ➔ **Labiausiai nepatinkanti vaikinų savybė** – Susireikšminimas
- ➔ **Poilsis kalnuose ar paplūdimyje?** – Kalnuose
- ➔ **Egzotiškiausias patiekalas, kurį esate ragavusi** – Sraigės
- ➔ **Kam dažniausiai pritrūksta laiko?** – Miegui
- ➔ **Idealios atostogos** – Savaitgaliai Akademijoje...
- ➔ **Geriausias metų laikas** – Ruduo
- ➔ **Tolimiausia vieta nuo Lietuvos, kurioje esate buvusi** – Čekija
- ➔ **Prietas, kurio paisote** – Jei birželį dažnai lyja, vadinasi, rugpjūtį visko gali būti

Pilietiškas asmuo nėra abejingas ir nori veikti. Todėl jam reikia suprasti situaciją, stebėti ir vertinti aplinką. Pagrindiniai ginklai, kuriuos naudos atsparus pilietis, yra du – tapatumas ir intelektas. Bet taip pat įvardijami ir jų taikiniai. Tautinis ir valstybinis tapatumas gali būti paveiktas iškreipiant ar interpretuojant istoriją, menkinant pergales ir kitus laimėjimus, sureikšminant asmenybių klaidas, nevertinant savo kultūros ir (ar) liaupsinant svetimą. Vietoje valstybinio ar tautinio tapatumo galima pasiūlyti, pavyzdžiui, Europos ar pasaulio piliečio tapatumą.

Atrodytų, kad tai – nieko blogo, bet tik tada, kai viena neeliminuoja kito. Intelektas glaudžiai susijęs su tapatumu, todėl, jei jis neįsisąmonintas, yra ne toks pavojingas. Su intelektu sietini jo taikiniai – mokslas ir švietimas. Tai sudėtinės klaidinimo dalys. Klaidinti galima suplantant priežastis ir padarinius, cituojant, ištraukus iš konteksto, pabrėžiant esmę iškreipiančias detales. Viską sudaro detalės, bet vienos jų yra svarbesnės už kitas. Galbūt ketinama piliečio dėmesį nukreipti nuo kažko arba į kažką atkreipti, įbauginti ar įtikinti, siekiant apkvailinti, „perkrauti“, apriboti jo galimybes rasti teisingą informaciją.

Atsparus informaciniam poveikiui bus tas, kuris įvertins jam brukamą informaciją, prieš patikėdamas ja – patikrins,

Schema „Epidemijos trikampis“

jeigu reikia – papildys, išsiaiškina šios informacijos atsiradimo priežastis ir galimus tikslus. Atpažįstantis galimus ketinimus ir jiems nepasiduodantis pilietis ir yra jai atsparus.

Karyba kinta, bet tai, ką vadiname klasika, išlieka. Nekinta ir *Carlo von Clausewitzo* karo tikslo apibrėžimas: kad tai – ketinimas primesti priešininkui savo valią. Ir priešininkas sieks to paties, tik „prievaratos aktas“ informacinio mūšio lauke tampa kitoks. Jis susijęs su nekonvenciniu kariavimu, kai suklaidinti vietos gyventojai veikia siekdami oponento tikslų. Neįsigilinęs žmogus gali labai nuširdžiai tikėti, kad elgiasi „teisingai“ ir kad pats viską sprendžia, nesuprasdamas, kad tam jau buvo sudarytos sąlygos ir apribotos galimybės. Tad jo pasirinkimas buvo „užprogramuotas“. O ši programa – kaip virusas, kaip ligos sukėlėjas.

Kalbant apie ligas ir jų plitimą,

pravers schema „Epidemijos trikampis“. Čia matome, kaip *agentas* per vektorių palankioje aplinkoje gali pasiekti šeimininką ir jį paveikti. *Agentas* – tai „ligos“ sukėlėjas (klaidingai veikti skatinanti informacija), aplinka – sąlygos, kurios gali būti palankios „ligos“ sukėlėjui, vektorius – medija – televizija, radijas, spauda, internetas, tiesioginis žmonių kontaktas ir t. t. Šeimininku gali tapti tas, kuris dėl nepakankamo atsparumo „su-serga“. „Ligos“ būna ir užkrečiamos, tokiu atveju naujas šeimininkas tampa *agentu*, kuris gal net netyčia, nes „serga“, toliau per vektorių ieško naujų šeimininkų.

Jeigu nepamiršime, kas esame, būsim vieningi, neabejingi, mažiau pavydėsime, mažiau pyksimės, savarankiškai mąstysime, atkakliau sieksime bendrų tikslų – liksime atsparūs ir neįveikiami. Niekas nebandys mūsų įveikti, nes žinos, kad tai nepavyks.

KADETŲ EDUKACINĖ IŠVYKA Į LKA

Krn. Gytis UGVARIJA

Spalio 26 d. Generolo P. Plechavičiaus kadetų licėjaus II–IV gimnazijos klasių kadetai lankėsi Vilniuje. Apžiūrėjęs ekspozicijas Nacionalinio muziejaus LDK valdovų rūmuose, jų didelis būrys (apie 50 kadetų) atvyko į Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademiją.

Ekskursija prasidėjo pietumis kariūnų valgykloje. Sočiai ir skaniai pavalgę, kadetai rinkosi į 2018 auditoriją, kur jų laukė išsamus Lietuvos karo akademijos pristatymas. Kariūnų bataliono vado pavaduotojas mjr. Paulius Diliūnas papasakojo apie karininko profesiją, aiškino, kokių vertybių ir savybių reikia būsimam vadui lyderiui, pasidalijo savo asmenine patirtimi su besirenkančiais šį gyvenimo kelią. Apie stojimo sąlygas į LKA ir studijas Karo akademijoje papasakojo Studijų skyriaus viršininkas mjr. Stasys Vilkinas. Apie atrankos ypatumus plačiai kalbėjo Atrankos centro viršininkas mjr. Ričardas Uzelka.

Žinių apie kariūnų gyvenimą Akademijoje suteikė baigę Kadetų licėjų čia studijuojantys kariūnai Raminta Banišauskaitė ir Gytis Ugvarija, kurie

pasidalijo savo patirtimi ir kasdienio Akademijos gyvenimo įspūdžiais, atsakė į klausimus, kodėl, baigę licėjų, jie nutarė stoti į Karo akademiją. Kadetai turėjo progą asmeniškai pamatyti, kur ir kaip gyvena kariūnai, užėiti į jų kambarius, apžiūrėti naujai suremontuotas karinio rengimo auditorijas, lankytis Ramovėje, sporto komplekse. Kaip visada panašių ekskursijų metu, daug dėmesio ir laiko kadetai skyrė lazerinės šaudyklos ir ginklų pristatymui. Po ekskursijos, išvažiuojant iš LKA, Kadetų licėjaus direktoriaus pavaduotoja ugdymui Rita Baltaduonienė, nuoširdžiai dėkodama LKA vadovybei, karininkams, kariūnams ir LKA valgyklos virėjoms už nuoširdų priėmimą, pabrėžė, kad po šio susitikimo atsiras nemažai kadetų, pasiryžusių stoti į LKA ir tapti tikrais kariūnais!

Svarbiausia – motyvacija ir intelektualiniai gebėjimai

Svečiuose JAV karinių oro pajėgų akademijos kariūnas Matas LĖCKUS

Ant kalno prie JAV karinių oro pajėgų akademijos su Lietuvos istorine vėliava

Mato Lėckaus nuotraukos

► **Matai, papasakok, kaip Lietuvoje vyko atranka į JAV karo akademijas. Ar skiriasi ir, jei taip, kuo skiriasi kandidatų į Lietuvos karo akademiją ir JAV karines mokymo institucijas atrankos metodai? Taip pat įdomi ir tavo asmeninė nuomonė apie LKA atrankos sistemą.**

Siek tiek apie patį procesą. Iš pradžių atlikome anglų kalbos atrankinį testą. Po to visi, kurie buvome atrinkti, dalyvavome pokalbyje su ambasadoje dirbančiais JAV karininkais, įveikėme fizinio pasirėngimo, SAT ir TOEFL testus, galiausiai individualiai prisistatėme kaip pretendentai į tris JAV federalinės tarnybos akademijas (*Federal Service Academies*) – Vest Pointo (*West Point*) karo akademiją (USMA), JAV karinių jūrų pajėgų akademiją Anapolyje (USNA) ir

karinių oro pajėgų akademiją Kolorado Springse (USAFA). Po to laukėme iš šių akademijų atsakymų.

Atrankos į Lietuvos karo akademiją (LKA) ir JAV karines mokymo institucijas procedūra skiriasi keliais aspektais. Motyvacija ir akademiniai gebėjimai, stojant į JAV karo mokyklą, yra daug svarbesni ir labiau vertinami nei Lietuvoje. Didžiausias skirtumas – kad patektum į vieną iš federalinių akademijų, turi būti nominuotas (pristatytas) aukšto rango JAV valstybės pareigūno. Mus, Lietuvos Respublikos piliečius, pristatė ambasadorius mūsų šaliai. JAV pilietį turi nominuoti valstijos, kurioje jis gyvena, senatorius. Taigi patekti į vieną iš JAV federalinių akademijų kur yra kas sunkiau. Man atranka į LKA buvo gana įdomi.

Visas užduotis atlikti sekėsi gerai, tačiau pasidaviau tuomečių kariūnų įtakai ir per taktinės užduoties pristatymą tvirtai laikiausi savo, deja, neteisingos nuomonės apie užduoties informaciją, prieštaravau mjr. A. Daugirdui. Tai buvo nemenkas nuotykis ir kartu įsimintiniausia atrankos dalis.

► **Atvykimas į JAV karinių oro pajėgų karo akademiją, pirmieji žingsniai, adaptacija, ryškiausi įspūdžiai... Trumpai apibūdink šią karinę mokymo instituciją.**

← Pradžia 13 puslapyje

Jau prieš vykdamas į JAV žinojau, kad mane priglauks priskirta šeima, vadinamieji rėmėjai. Mane Kolorado Springso oro uoste pasitiko Tomas ir Dženifer Ekslainai (*Thom, Jennifer Exline*). Tomas tuo metu jau buvo teikiamas paaukštinti, suteikiant vyresniojo viršilos (*Senior Master Sergeant*) laipsnį, kuris priskiriamas E-8 atlyginimo kategorijai (*pay grade*) ir yra antras aukščiausias kario laipsnis. Dženifer dirbo JAV karinių oro

Už oro pajėgų sraigatšarnio „Sikorsky HH-60G Pave Hawk“ dešiniojo ginklo - GAU-2/A kulkosvaizdis

pajėgų akademijos finansų skyriuje kaip civilė darbuotoja, tačiau kartu tarnavo šiose pajėgose. Tomas dalyvavo keliose misijose Bosnijoje, Irake ir Afganistane, su šeima buvo rotuotas į įvairias JAV bazes, tarp jų – *Lakenheatho* RAF (Jungtinėje Karalystėje), *Ramsteino* AFB (Vokietijoje) ir *Aviano* AFB (Italijoje).

Manau, man labai pasisekė, kad būtent šie žmonės buvo mano globėjai. Jie priėmė mane kaip savo šeimos narį, ir aš ilgainiai pasijutau šios šeimos dalimi. Jų profesinė patirtis taip pat labai pravertė – įgijau naujų žinių, praplėčiau akiratį. O apie visa kita, ką pastebėjau, atvykęs į JAV, gali pasakyti, kad tai – visapusė įvairovė. Žmonės, maistas, kultūra, gyvenimo būdas – labai skirtingi. Vėliau, daugiau pakeliavęs po šią šalį, įsitikinau, kad kaita JAV – vienintelis pastovus dalykas.

Na, o jei reikėtų išskirti, kas nepatiko, pasakyčiau – amerikiečių nenuoširdumas. Nors tai nėra absoliuti tiesa, tačiau dauguma amerikiečių arba bijo konfrontacijos, arba yra per daug mandagūs ar politiškai korektiški. Dėl to bendravimas tampa nenuoširdus, ir kartais akivaizdu, kad jie nesako to, ką iš tikrųjų galvoja.

Laimė, mano globėjai nėra tokie. Po smagaus sutikimo JAV turėjome 10 dienų administraciniams reikalams tvarkyti ir aklimatizuotis. Visą tą laiką gyvenome pas savo globėjus, lankėmės įvairiose vietos atrakcijose, o tai reiškia, kad daugiausia kopėme į kalnus.

JAV karinių oro pajėgų akademija yra federalinės tarnybos akademija. Visos JAV pagrindinės ginkluotųjų pajėgų rūšys turi savo akademijas.

JAV Vest Pointo, Karinių jūrų pajėgų ir Karinių oro pajėgų akademijos priklauso Gynybos departamentui (*Department of Defense – DoD*), likusios – kitiems vyriausybės departamentams, tad tik šios trys mokymo institucijos iš tiesų gali būti laikomos karo akademijomis.

Oro pajėgų akademiją baigiantys kadetai paskutinių mokslo metų pirmo semestro pabaigoje skiriami į tarnybos vietas. Iš jų tik piloto specialybę įgijusieji tampa pilotais. Na, o geriausiai šią akademiją apibūdina jos tikslas – ugdyti, rengti ir skatinti vyrus ir moteris tapti ryžtingais ir motyvuotais karininkais, pasiruošusiais vadovauti JAV oro pajėgoms ir tarnauti tėvynei

➤ Kokia šios JAV karo akademijos vidaus tvarka, kadetų dienotvarkė?

Vidaus tvarka gana paprasta. Kadetai svarbiausia – esi pirmakursis ar ne. Pirmakursis visur bėgioja su kuprine kairėje rankoje, sveikina vyresniųjų kursų kadetus, einančius aukštas pareigas arba priklausančius jo eskadrilei, kreipdamasis vardu, pavarde ir, žinoma, nepamiršdamas pareigų.

Kadetų sparnui vadovauja ir eina atitinkamas pareigas kadetai, bet prižiūrimi puskarininkių ir karininkų, kurie taip pat atlieka ir būtinius tvarkos pakeitimus. Visos eskadrilės (kurių yra 40) yra prižiūrimos karininko (majoro) ir puskarininkio (techninio seržanto arba aukštesnio laipsnio kario – *Technical Sergeant*). Kadetų grupę, kuri turi dešimt eskadrilių, prižiūri karininkas (pulkininkas leitenantas) ir jo pavaduotojas puskarininkis, kuris yra bent jau viršila (*Master Sergeant*). Kariūnų sparno komendantas – brigados generolas, o jo pavaduotojai – pulkininkai. Prižiūrintysis puskarininkis, tiesiogiai pavaldus komendantui, paprastai yra vyr. viršila (*Chief Master Sergeant*) – aukščiausio ne karininko laipsnio pareigūnas.

Kadetai naudojami plačiomis savivaldos teisėmis. Vadovaujantiems kadetais suteikta teisė skirti baudas ir skatinti, taip pat teikti tam tikrus Kadetų statuto pakeitimus. Vadinamąjį kadetų sparną sudaro apie 4000 kadetų.

Kadetų diena prasideda rytiniu patikrinimu bendrabučio patalpose. Tada pakeliama akademijos vėliava. Pusryčiai nėra privalomi. Visų paskaitos skirtingos, vyksta skirtingu laiku, tad kadetai į jas eina individualiai. Prieš pietus, kuriuose visi turi dalyvauti, – privaloma rikiuotė, tik po to žygiuojama į valgyklą. Po pietų iki 15.23 val. vis dar vyksta paskaitos, vėliau – laisvas laikas. Paskui numatytas karinis rengimas, po jo – mokymosi laikas. Diena baigiama TAPS – trimitu atliekamu kūriniu žuvusiems kariams atminti.

➤ Manau, skaitytojus domina ir konkretūs studijų dalykai: JAV karo akademijos bazinio kario kurso ir pasiruošimo jam ypatumai, jo trukmė ir sudėtis, rezultatų vertinimo sistema. LKA kariūnų ir JAV kadetų rengimo skirtumai ir panašumai, kaip vyksta atsiskaitymas (įskaitos ir egzaminai), kokia jo tvarka?

Bazinis kario kursas JAV karo akademijoje buvo labai nuobodus, palyginti su tuo, ką patyrėme LKA. Stengtis labiau teko namie. JAV oro pajėgų akademijoje fizinis rengimas apsiriboja atsispaudimų, atsilenkimų ir panašių pratimų darymu. LKA buvo daugiau karinio rengimo užsiėmimų, tad visi įgijome pagrindinius kario įgūdžius. Vienintelė bazinio kurso JAV užduotis – išugdyti karinę discipliną. Tai ir yra didžiausias skirtumas.

Atsiskaitoma JAV karo akademijoje (projektas, egzaminas, įskaita ir pan.) tik raštu. Taip patikrinama, ar išmokai, ką turėjai išmokti, ar nenusirašei.

➤ Pakalbėkime apie tarnybos draugus, su kuriais gyveni viename kambaryje. Iš kur atvykę tavo kolegos?

Akademijoje turiu daug draugų. Geriausi iš jų – vadinamieji tarptautiniai kadetai. Ypač gerai sugyvenu su kade-

tais iš Tolimųjų Rytų, Rytų Europos ir Kazachstano. Kambario draugai dažnai keičiasi, nes po dvejų studijų metų turime kraustytis į kitą eskadrilę. Ne su visais kambario draugais sutariu, bet yra keletas, kurie tapo draugais, manau, visam gyvenimui.

➤ Kas vadovauja būriui, kuopai (karininkai ar kadetai), kaip atrenkami vadai, kokie taikomi atrankos kriterijai, ar dažnai bendrauji su vadais, karininkais? Palygink šiais aspektais LKA ir JAV oro pajėgų akademiją.

Oro pajėgų akademijoje kuopos atitinkamo yra eskadrilė. Jai vadovauja kadetas ir pareigūnai, tačiau viską prižiūri karininkas, tad paskutinis žodis yra jo. Jei tektų nurodyti šios JAV akademijos ir LKA skirtumus, pasakyčiau, kad JAV kadetai turi daugiau laisvės spręsti, ką daryti su būriu. Sakykime, kadetas eskadrilės vadas gali uždrausti kitam kadetai

tam tikram laikui palikti akademiją ar laisvai organizuoti eskadrilės trenirutes, pratybas (o jos labai skiriasi nuo sausumos pajėgų mokymų).

➤ Plačiau papasakok apie karinio rengimo pratybas ir akademines studijas. Kiek laiko jos vyksta, kokie jų ypatumai? Palygink JAV ir Lietuvos karo akademijoje organizuojamas studijas.

Karinės pratybos JAV oro pajėgų akademijoje organizuojamos trimis būdais. **Pirmasis**, kai karinis rengimas vyksta semestro metu, savaitgaliais, yra labai paprastas – fizinio rengimo pratybos ir pan., bet jos iš esmės nieko gero nesuteikia. **Antrasis** – vasarą

Tęsinys 16 puslapyje →

← Pradžią 13 puslapyje

Oficialus klasės žiedas dėžutėje

Mano klasės žiedo dėžutė su herbu

vykdomas karinis rengimas. Vasarą, kai nėra paskaitų, laikas dalijamas į tris periodus. Kiekvienas jų trunka 3 savaites. Tuo metu mokymai vyksta pagal kokią nors oro pajėgų personalo rengimo programą – sklandytuvų ir bepiločių orlaivių (dronų) pilotavimo, laisvo kritimo šuolių parašiutu, kosmoso technologijų įsisavinimo (mokoma palaikyti ryšį su kariniais palydovais, juos valdyti), stažuotės oro pajėgų bazėse ir t. t. (Pirmąją vasarą JAV pasirinkau šuolių parašiutu įgūdžių lavinimo ir kosmoso technologijų įsisavinimo programas.)

Trečias būdas – tapti komandos ar programos nariu ir instruktoriumi. Tarkime, pirmąją vasarą išėini sklandymo programą. Tada gali teikti prašymą skirti sklandymo instruktoriumi arba aerobatikos komandos nariu. Jei tai pavyksta, turi mokyti kitus kadetus, kurie pradeda to paties mokytis kitais metais, taip pat ir vasarą. Didžiausias skirtumas – JAV kadeitai kaip instruktoriai rengia kitus kadetus beveik pagal visas karines programas.

Semestro metu pagrindinis darbas vyksta akademinėse klasėse. Visi turi studijuoti nustatytas pagrindines (Core

classes) disciplinas. Tačiau kiekvienas pasirenka, kurios specialybės bakaluro laipsnį sieks įgyti. Specialybę galima gana lengvai keisti pirmuosius dvejus trejus metus.

Aš pasirinkau elektronikos inžineriją – vieną sudėtingiausių ir labiausiai pripažintų, nacionaliniu lygiu vertinamų akademijos programų. Didžiausias skirtumas, palyginti su LKA, – visi labiau stengiasi studijuodami akademinis dalykus ir, žinoma, laboratorijas, kurių įranga – tiesiog nepalyginama.

➔ **Kada po studijų galima pailsėti, pasportuoti, pakeliauti? Kurios kelionės tau paliko didžiausią įspūdį?**

Jei nėra papildomų užduočių – po paskaitų. Viskas po paskaitų. O kitu atveju – per atostogas. Įdomiausi įspūdžiai – kai per vasaros atostogas leidaisi į didelę kelionę per vakarines JAV valstijas, tačiau jai aprašyti reikėtų atskiro straipsnio.

➔ **JAV karo akademijos tradicijos, šventės, į kurias atkreipei dėmesį besimokydamas.**

Prie JAV specialiųjų operacijų pajėgų orlaivio „Bell Boeing CV-22 Osprey“

Tradicijos dar nėra galutinai susiformavusios, nes JAV oro pajėgų akademija įkurta tik 1954 m. – visai neseniai, palyginti su West Pointu. Tačiau visose karo akademijose veikia labai aktyvios ir įtakingos alumnų draugijos.

Apskritai JAV oro pajėgų akademijoje puoselėjama nemažai tradicijų. Pavyzdžiui, pirmakursių kadetų bėgimas su kuprinėmis kairėje rankoje marmurinėmis plytelėmis grįstoje pagrindinėje akademijos aikštėje. Viena mėgstamiausių – *First Shirt, First Snow* tradicija – iškritus pirmajam sniegui, eskadrilės kadetas, pirmasis seržantas (*First Shirt*), pirmakursių ištempiamas į lauką ir jame išvoliojamas. Tiesa, kai kurios tradicijos jau nebuoselėjamos, nes, pradėjus akademijoje studijuoti merginoms (1976 m.), jų laikytis būtų nepriimtina. Yra ir tokių, kurios nebeegzistuoja dėl kitų priežasčių.

Tačiau norėčiau išskirti vieną, mano nuomone, labai gerą dalyką – didžiaviuosi savo klase (šiuo atveju klasė – kursas, metai, kada grupė baigia mokslus akademijoje) ir daliniu. Visi didžiujasi savo klase (pavyzdžiui, aš esu 2017 m. klasės, nes tais metais baigsiu mokslus)

Su buvusiu kambario draugu Patricku Henniganu rodome klasės žiedus

ir konkuruoja su kitomis klasėmis ir eskadrilėmis. Manau, tokia sveika konkurencija ir pasididžiavimo saviškais jausmas skatina pažangą.

➔ **Linkėjimai LKA kariūnams, konkretūs patarimai Lietuvos jaunuoliui, kuris svajoja įstoti į Karo akademiją.**

LKA kariūnams – didžiukitės tu, ką darote. (Aš tuo labai didžiuojuosi ir prisimenu viską, ką išmokau LKA. Taip pat puikiai žinau, ko neišmokau, ką atlikau atmetinai ir ko išvis neatlikau.) Tai padės jums tobulėti – tik išvykę mokytis ar praktikuotis svetur suvoksitė, kokios vertingos buvo tos pamokos.

Visiems, kurie planuoja stoti į LKA, – gerai pagalvokite, įvertinkite save ir apsispręskite, ar kario tarnyba yra tai, ko jūs tikrai norite. Kai įstosite į LKA ir prisieksite Lietuvai, tarnyba bus svarbesnė už individualius norus. Pirmą, teks atlikti tai, ko reikės Tėvynei, o tik paskiau tai, kas svarbu jums.

Pokalbj užrašė žurnalo KARIŪNAS vyriausiasis redaktorius Arūnas Alonderis

Kpt. Ronaldas ENDRIJAITIS

Kaip vertinamos JAV karo akademijos ir jų absolventai šalies švietimo ir darbo rinkose

Straipsnyje pateikiama lyginamoji JAV karo akademijų ir kitų aukštojo mokslo įstaigų analizė, taip pat karo akademijų absolventų perspektyvų šios šalies darbo rinkoje vertinimas.

I. JAV AUKŠTŪJŲ MOKSLO ĮSTAIGŲ YPATUMAI

JAV aukštojo mokslo įstaigos turi senas tradicijas, yra pažangiausios ir gerai vertinamos pasaulyje. Jose siekia studijuoti daugelio šalių jaunuoliai. Šių mokyklų diplomai absolventams atveria beveik visų pasaulio privačių ir valstybinių įstaigų ir įmonių duris ir garantuoja geras pozicijas pradedant sėkmingą profesinę karjerą. JAV karo akademijos garbingai varžosi su žymiaisiais JAV koledžais ir universitetais vertinant įvairių aukštojo mokslo institucijų lygį, o jų absolventai, atlikę karo tarnybą JAV ginkluotuosiose pajėgose (užsieniečiai – savo šalių kariuomenėse), sėkmingai įsilieja į darbo rinką ir yra labai laukiami darbdavių.

JAV karo akademijas yra baigę nemažai ir mūsų šalies piliečių, taip pat Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos kariūnų. Lietuvos karo akademija buvo kuriama ir transformuojama pasitelkus ir JAV karo akademijos (West Pointo – *West Point*) patirtį. Turint tiek bendro, mums aktualu geriau susipažinti su JAV karo akademijų situacija

JAV švietimo sistemoje, palyginti karo akademijų ir kitų mokymo įstaigų išleidžiamą „produktą“ – absolventus, jų vertinimus šios šalies darbo rinkoje.

Antroje straipsnio dalyje lyginami JAV karo akademijų ir kitų šalies aukštųjų mokyklų absolventai pagal gautus atlyginimus, pateikti šių akademijų absolventų, atlikusių privalomąją penkerių metų tarnybą ginkluotuosiose pajėgose ir dirbančių įvairiose įmonėse, ir kitų JAV aukštųjų mokyklų absolventų atlyginimai.

Kiek JAV yra aukštojo mokslo įstaigų

2015 m. JAV buvo 5300 koledžų ir universitetų. JAV Švietimo departamento Nacionalinis švietimo statistikos centras 2016 m. pateikė paskutinius duomenis, kiek 2012–2013 m. buvo įstaigų, suteikiančių aukštąjį išsilavinimą ir atitinkamą mokslo laipsnį (jau turint vidurinį išsilavinimą). Nustatyta, kad tokių institucijų buvo 4726, iš jų ketverių metų studijų trukmės koledžų – 3026 ir dvejų metų studijų trukmės koledžų – 1700 (*U.S. Department of Education,*

National Center for Education Statistics. (2016). Digest of Education Statistics, 2014 (NCES 2016-006), Table 105.50).

Kuo skiriasi universitetas nuo koledžo

Universitetas siūlo aukštąjį išsilavinimą (bakaluro, magistro, daktaro), taip pat daug akademių studijų mokslo laipsniui mažiausiai trijose srityse įgyti. Universitetą sudaro grupė aukštųjų mokyklų. Bent viena iš jų yra koledžas, kurį sėkmingai baigusius (po ketverių metų) suteikiamas bakaluro laipsnis (įteikiamas diplomai). Daugelis koledžų – atskiros, savarankiškos aukštosios mokyklos. Kai kurie koledžai priklauso universitetams ir yra įsikūrę universitetų teritorijose. Koledžas – mažesnė už universitetą aukštoji mokykla.

Universitetas suteikia platų aukštąjį išsilavinimą. Jis siūlo daugiau įvairių mokslo disciplinų ir programų, čia

← Pradžia 18 puslapyje

mokosi daugiau studentų. Jeigu būsimas studentas nori studijuoti aukštojo mokykloje, kurioje yra didesnė mokomųjų dalykų ir mokymo programų įvairovė, renkasi universitetą. Jeigu svarbiau mažesnis studentų klasėje skaičius ir artimesnis ryšys su dėstytojais, reikėtų rinktis koledžą.

Universitetai ir koledžai gali būti privati ir finansuojami valstybės. Koledžai yra mažesni, mažesnės studentų klasės, studentams individualiai daugiau skiriama dėmesio. Universitetai yra didesni, turi atskirus studijų ir mokslo tyrimo padalinius. Kai kurie universitetai turi mažesnių padalinių, pvz., humanitarinių mokslų ar inžinerijos koledžus.

Kartais riba tarp koledžo ir universiteto yra nežymi. Kai kurie koledžai suteikia ne mažiau kaip trijų mokslo sričių aukštąjį išsilavinimą, bet tradiciškai vadinami koledžais. Aukštosios mokyklos, turinčios ilgaamžę istoriją, nerizikuoja keisti pavadinimo, nes jis yra kaip prekės ženklas.

Kas yra *liberal arts*

Merriam-webster žodynas taip apibrėžia *liberal arts*: tai koledžo ar universiteto studijos (kalbų, filosofijos, literatūros, formaliųjų (teorinių) mokslų), suteikiančios svarbiausias bendrąsias (o ne siauras profesines) žinias ir ugdančios

bendruosius intelektualinius gebėjimus (tokius kaip supratingumas ir nuovokumas).

Liberal arts programa yra tarpdisciplininė: ji apima humanitarinius, socialinius ir gamtos mokslus. Humanitarinių mokslų grupę sudaro: menas, literatūra, lingvistika, filosofija, religijos, etika, moderniosios ir klasikinės kalbos, muzika, teatras ir t. t., socialinių mokslų – istorija, psichologija, teisė, sociologija, politologija, antropologija, ekonomika, geografija, informatika ir t. t., gamtos mokslų – astronomija, biologija, chemija, fizika, botanika, archeologija, zoologija, geologija ir t. t., taip pat tikslieji mokslai – matematika, statistika, logika ir kt.

Liberal arts galima taikyti ir apibrėžiant tik vieną studijuojamą mokslo sritį. Šių studijų programose numatytas platus spektras teikiamų įgūdžių ir žinių (*what liberal arts education. topuniversities.com*).

J. Bogartas 2016 m. rašė, kad dabartinėje darbo rinkoje *liberal arts* institucijų absolventai yra konkurencingi, nes jų turimos plataus spektro žinios globalizacijos sąlygomis dabar yra dar svarbesnės.

Ekonomikai svyruojant ir kai kurioms pramonės šakoms patiriant nuosmukį ar net išnykus, aukštos kvalifikacijos specialistai prarado darbą ir turėjo baigti karjerą tose pramonės srityse, kurių pakilimo nebesitikima. Darbdaviai suvokė, kad ne tik siauros profesinės žinios ir techniniai įgūdžiai yra svarbūs, kad darbuotojai gali turėti gerą techninį išsilavinimą, bet stokoti *liberal arts* absolventų turimų žinių ir įgūdžių.

Kaip koledžai aiškina, kas yra *liberal arts*

Liberal arts turi įnešti prasmingą įnašą į visuomenės pažangą. Dabartiniai absolventai yra motyvuoti, pasirengę tobulindamiesi tęsti savarankiškas studijas, siekiantys ir galintys transformuoti pasaulį. Ne taip svarbu, kuri mokslo sritis ar kursas pasirinktas, vis tiek juos sieja darpdisciplininiai ryšiai. Reikia, kad studentai vertintų daugialypes disciplinas kaip galimybę geriau suprasti kompleksinių problemų, tokių kaip tarptautiniai konfliktai, problematiką, susipažinti su jų sprendimo būdais.

Liberal arts suteikia studentams galimybę studijuoti daugybę akademinų disciplinų, o ne specializuotis specifinėse, siaurose srityse, apsiribojant tam tikromis temomis. Dabartiniai darbdaviai ieško išsilavinusių abiturientų, kurie

turi įvairių žinių ir jas papildę praktiniais įgūdžiais, baigę studijas, gebės kritiškai mąstyti, suprasti ir vertinti etinių problemų įvairovę, dirbti visuomenės labui.

Ko *liberal arts* absolventai išmoksta

Vienas iš *liberal arts* privalumų – galimybė studijuoti, tyrinėti daugialypę interesų sritį. Studentai mokosi atidžiai nagrinėti duomenis, sistemaiškai analizuoti problemas, ieškoti problemų sprendimų, pristatyti (aiškinti) sprendimo būdus kitiems. Jie turi galimybę tyrinėti

Tęsinys 22 puslapyje →

← Pradžia 18 puslapyje

daugybę juos dominančių sričių. Užuo mokęsi tikrai apie verslą verslo mokyklose, *liberal arts* studentai studijuos ne tik jį, bet ir politiką, istoriją ir kitas sritis, kurios daro įtaką verslui, universitetuose.

Liberal arts ugdo kritiškumą. Siekiant efektyviai spręsti problemas, būtina tobulinti analitinį ir kūrybinį procesus. Kritiniam mąstymui ugdyti reikia žinių ir gerai išmanyti daugelį sričių. Absolventai jau gali sėkmingai susieti daugelio disciplinų žinias. Studentai efektyviai dirba nedidelėmis sąveikaujančiomis grupėmis su kvalifikuotais dėstytojais, kurie moko kritiškai analizuoti tai, ką šie jauni žmonės girdi ir mato. Nagrinėjant ir modeliuojant pasaulyje vykstančius procesus, įvykius, ugdomas gebėjimas komunikuoti su skirtingomis bendruomenėmis. Aukšto lygio kritinio mąstymo ir komunikavimo įgūdžiai, kuriuos ugdo absolventai, padeda jiems adaptuotis skirtingose situacijose ir siekti sėkmės.

Kuriose srityse *liberal arts* absolventai dirba

Daugelyje sričių, nes nėra griežtos specializacijos. Tai ir viešasis sektorius, karo tarnyba, sveikatos sektorius ir medicina, nacionalinis saugumas ir teisė.

Jie sėkmingai konkuruoja darbo rinkoje su praktiškesnių specialybių ar siauresnės specializacijos mokslo institucijų, tokių kaip verslo, inžinerijos mokyklos, abiturientais. Geba analizuoti daugelį įvairių sričių temų, apibendrinti ir pritaikyti gautą informaciją, užuo elementariai mokęsi tinkamai atlikti aiškiai nustatytas užduotis. Kai technologijos verčia visuomenę judėti vis greičiau, praktinis išsilavinimas greitai pasensta. Humanitariniai mokslai geriau parengia studentus pokyčiams. Absolventai, gebantys suprasti žmones ir panaudoti techninius įgūdžius toms žinioms pritaikyti, džiaugsis ilgesne produktyvia karjera. Daugelio žinomų įmonių vykdomųjų direktorių yra baigę humanitarinių mokslų studijas.

Kuo *liberal arts* mokslo laipsnis yra pranašesnis už specializuotųjų mokslų laipsnį

Pranašumas – tai pusiausvyra tarp profesinio pasirengimo ir plataus intelektualinio išsilavinimo. Absolventai pradeda karjerą, turėdami solidų atitinkamą profesinį pasirengimą ir daugelį kitų sričių apimančių studijų patirties, išlavintą kritinį mąstymą, kas yra aktualu ir pritaikoma visose srityse.

Privačios aukštojo mokslo įstaigos

JAV aukštojo mokslo įstaigos gali būti privačios ir valstybinės. Studijas valstybinėse institucijose apmoka (daugiau ar mažiau) valstybė, privačiose – patys studentai (dalis jų gauna lengvatų – moka ne visą kainą). Dauguma jų šiuo tikslu ima paskolą, kurią reikės gražinti baigus studijas ir pradėjus dirbti.

Gebenės lyga (*Ivy League*) – tai aštuonios prestižinės privačios JAV aukštosios mokyklos: Brauno universitetas (*Brown University*), Kolumbijos universitetas (*Columbia University*), Kornelio universitetas (*Cornell University*), Dartmuto koledžas (*Dartmouth College*), Harvardo

universitetas (*Harvard University*), Pensilvanijos universitetas (*the University of Pennsylvania*), Prinstono universitetas (*Princeton University*) ir Jeilio universitetas (*Yale University*), kurios neretai vadinamos pačiomis geriausiomis pasaulyje aukštojo mokslo institucijomis. Beveik visos įkurtos dar XVIII, o Harvardo universitetas – net XVII amžiuje. Šių įstaigų biudžetas skaičiuojamas milijardais JAV dolerių.

Bloomberg (Otani, 2015) pateikia vienu metų studijų kainos vidurkį keturiuose Gebenės lygos universitetuose – apie 63000 JAV dolerių. Padauginę iš keturių, gautume ketverių metų studijų, kurias baigęs studentas gauna bakalaurą diplomą, kainą. Kitų šaltinių duomenimis, vienu metų studijų kaina šiuose universitetuose yra apie 53000 JAV dolerių.

II. GERIAUSIOS JAV AUKŠTOJO MOKSLO ĮSTAIGOS

1. *StartClass* sureitingavo šimtą geriausių privačių ir valstybinių JAV aukštojo mokslo institucijų pagal JAV Nacionalinio švietimo statistikos centro ir *Wintergreen Orchard House* duomenų bazės duomenis. Reitingavimas vyko pagal priėmimo (SAT, ACT) ir studijų baigimo

testų koeficientus, įvairius įstaigų finansinius rodiklius, ekspertų vertinimus.

Reitingavimo tikslas buvo nustatyti švietimo įstaigos akademinę vertę. Reitinguotų institucijų sąrašas pirma vieta atiteko privačiam Harvardo universitetui, vienam iš Gebenės lygos atstovų. Buvo vertinamos ir privačios, ir valstybinės aukštojo mokslo (švietimo) įstaigos, bet reitingo sąrašo viršuje vyrauja privačios, ypač Gebenės lygos. Karo akademijų tarp šimto geriausių JAV mokslo įstaigų (pagal *StartClass*) užimtos vietos:

- ▶ JAV karo akademija (Vest Pointo) – 46 vieta;
- ▶ Karinių jūrų pajėgų akademija – 50 vieta;
- ▶ Karinių oro pajėgų akademija – 55 vieta.

2. *USA Today* atrinko dešimt geriausių JAV valstybinių aukštojo mokslo įstaigų. Mokymo institucijos buvo reitinguojamos remiantis faktų išdėstymo metodologija, dėmesį sutelkiant į duomenimis pagrįstus rezultatus, tokius kaip negražinamų studijų paskolų procentas, testų (SAT, ACT) rezultatai, absolventų atlyginimų vidurkiai.

Tęsinys 24 puslapyje →

← Pradžia 18 puslapyje

Pirmoji vieta buvo skirta JAV kariuomenės jūrų laivyno akademijai (Anapolyje). Akademija įkurta 1845 m., dažniausiai čia studijuoti nusprendžia jaunuoliai, kurių tikslas – vadų pareigos JAV kariniame jūrų laivyne ir jūrų pėstininkų korpuse. Kadetų skaičius klasėse nedidelis. Mokymo programa suteikia galimybes absolventams įgyti žinių ir įgūdžių, reikalingų norint sėkmingai tarnauti karininku minėtose pajėgose. Akademija ugdo kadetus taip, kad jie gebėtų įveikti bet kokias kliūtis, iškilusias jų kelyje. Mokyti akademijoje atrenkami tik 7 % kandidatų.

Antroje vietoje – JAV karinių oro pajėgų akademija (Kolorado Springse). Akademija įkurta 1954 m. Lavinami kadetų lyderiavimo įgūdžiai rengiant juos karo tarnybai oro pajėgose. Kadetai turi galimybę rinktis iš 31 studijų krypčių,

bet populiariausios yra inžinerija ir gamtos mokslai. Akademija suteikia būtinas žinias ir įgūdžius būsimiems oro pajėgų karininkams.

Trečioje vietoje – JAV karo akademija (Vest Pointe), įkurta 1802 m. Ji sėkmingai rengia JAV kariuomenės karininkus, kurie ateityje užims pačius aukščiausius vadovaujamus postus. Kadetai gauna aukštos kokybės išsilavinimą ir puikius įgūdžius, padedančius siekti sėkmingos karjeros kariuomenėje. Būsimų vadų lyderių ugdymas vyksta 47 mėnesius, derinant paskaitas ir fizinį rengimą.

Akademijos puikų įvertinimą lėmė aukšto lygio kadetų rengimas, kurį sudaro akademinė studijų programa, karinis ir fizinis rengimas. Akademinis kadetų klasių mokymas pagal žmonių skaičių nedidelis, todėl yra geras tiesioginis dėstytojų (instruktorių) potencialas, nes dauguma jų tarnavo ar tarnauja kariuomenėje, glaudus ryšys su kadetais. Kandidatai, kurie ruošiasi stoti į šią akademiją, žino, kad jų, siekiančių tapti gerais karininkais, laukia sunkus nuolatinio mokymosi

ir pratimų laikotarpis. Akademija renkasi tik geriausias kandidatus, kurie parodo, kad yra perspektyvūs ir pasiryžę tapti tikrais lyderiais.

3. *U.S. News & World Report* paskelbė 2016 m. geriausių JAV aukštųjų mokyklų sąrašus pagal kategorijas ir reitingus. Buvo surinkti 1800 JAV aukštųjų mokyklų duomenys, iš jų įvertintos ir reitinguotos – 1376.

Prinstono universitetas (*Princeton University*) ir vėl buvo pirmas tarp geriausių JAV universitetų (*Best National Universities*). Viljamso koledžas (*Williams College*) pakartotinai užėmė pirmą vietą JAV humanitarinių mokslų koledžų sąrašė (*Best National Liberal Arts Colleges*). Kalifornijos Berklio iniversitetas (*The University of California-Berkeley*) buvo pirmas valstybinių aukštųjų mokyklų sąrašė (*Top Public School*). Pirmą kartą JAV karinių jūrų pajėgų akademija pateko į geriausių JAV humanitarinių mokslų koledžų (*Best National Liberal Arts Colleges*) dešimtuką ir atsidūrė dešimtoje vietoje.

Reitingavimo metodika

Reitingavimo metodika pagrįsta Karnegio fondo (2010 *Carnegie Foundation for the Advancement of Teaching classifications*) mokymo kokybės vertinimo metodika. Šią metodiką *U.S. News* naudoja jau nuo 1983 m., t. y. nuo tada, kai pradėjo vertinti JAV aukštąsias mokyklas. Karnegio metodiką taiko daugelis aukštojo mokslo studijų ekspertų. *U.S. News*, reitinguodamos šias institucijas, akcentavo akademinį meistriškumą, akademinę kokybę, vertindamos šešiolika rodiklių. *U.S. News* – vienintelė organizacija, kuri jau daugiau kaip trisdešimt metų reitinguoja švietimo įstaigas. Per tą laiką reitingavimo metodika buvo išbulinta, atnaujinant reikšmingus našumo įverčius. Rodikliai, naudojami mokymo kokybei įvertinti, buvo skirstomi į šias kategorijas: absolventų ir tęsiančių studijas pirmakursių vidurkis, mokslo institucijų vertinimas, fakultetų resursai, įstojusiu mokytis studentų vertinimas, finansinių resursų vertinimas, savo buvusių mokslo įstaigų absolventų vertinimas, studijas sėkmingai baigusiujų rodiklis, karo pedagogikos vadybos specialistų mokslo įstaigų vertinimai.

2016 m. geriausios JAV valstybinės aukštosios humanitarinių mokslų (mokymo) įstaigos (*U.S. News*):

- ▶ JAV karinių jūrų pajėgų akademija;
- ▶ JAV karo akademija (Vest Pointo);
- ▶ JAV karinių oro pajėgų akademija.

2016 m. geriausios JAV humanitarinių mokslų aukštosios mokyklos (privatios ir valstybinės) (*U.S. News*):

1. **Viljamso (Williams) koledžas** (MA);
2. **Amhersto koledžas** (MA);
3. **Svartmoro (Swarthmore) koledžas** (PA);
- 4–8 vietos:
 - Boudoino (Bowdoin) koledžas** (ME);
 - Midilburio (Middlebury) koledžas** (VT);
 - Pomonos (Pomona) koledžas** (CA);
 - Veslio (Wellesley) koledžas** (MA);
 - Karltono (Carleton) koledžas** (MN);
- 9–11 vietos:
 - Klaremonto Makeno (Claremont McKenn) koledžas** (CA);
 - Davidsono koledžas** (NC);
 - JAV jūrų pajėgų akademija** (MD).

U.S. News & World Report apie JAV karo akademijas pateikia šią informaciją:

▶ JAV karinių jūrų pajėgų akademija (Anapolio, Merilande) yra apie 53 km nuo Vašingtono miesto. Kadetų mokslą apmoka ir stipendijas suteikia JAV karinis jūrų laivynas, todėl, baigus šią akademiją, privaloma penkerių metų tarnyba. Akademijos įvairių sporto šakų studentų komandos dalyvauja JAV studentų lygų varžybose. Akademijos kadetai reguliariai laiko nelengvus fizinio pasirengimo testus. Čia veikia per septyniasdešimt įvairių būrelių, tokių kaip debatų klubas, nardymo būrelis ir kt. Visi studijuojantys gyvena didžiuliam bendrabučių komplekse (*Bancroft Hall*). Šiuo metu akademijoje studijuoja 4525 kadetai.

▶ JAV karo akademija (Vest Pointo, N.Y.) yra apie 80 km į šiaurę nuo Niujorko miesto. Tai – seniausia JAV karo mokykla.

Kadetų mokslą finansuoja ir stipendijas moka JAV kariuomenė, baigus studijas, joje reikia atlikti privalomą penkerių metų tarnybą. Akademijoje yra daugybė būrelių ir klubų, plėtojama įvairi veikla. Suburta daug sporto komandų, kadetai privalo lankyti nors vienos sporto komandos treniruotes. Akademijos amerikietiškojo futbolo komanda tradiciškai aršiai varžosi su JAV karinių jūrų pajėgų akademijos komanda. Kadetai visus ketverius studijų metus gyvena akademijos kareivinėse. Šiuo metu čia studijuoja 4348 kadetai.

► JAV karinių oro pajėgų akademija (*Kolorado Springso, Colo*) yra apie 96 km nuo Denverio miesto. Kadetų veikla vyksta pagal įtemptą tvarkaraštį, akademijoje yra daugybė sporto komandų, įvairią veiklą kultivuojančių būrelių ir klubų. Įstojusiems pirmakursiams iš pradžių reikia išeiti penkių savaičių trukmės treniruočių programą, kad pasirengtų kariniam gyvenimui. Kadetai privalo lankyti kurios nors sporto komandos treniruotes ir reguliariai laikyti labai griežtus fizinio pasirengimo testus. Tradiciškai varžosi su Vest Pointo karo akademijos ir Jūrų pajėgų akademijos sporto komandomis. Šiuo metu joje studijuoja 4111 kadetų.

4. JAV privati aukštojo mokslo ir švietimo įstaigų vertinimo įmonė **College Factual** 2013 m. paskelbė JAV aukštojo mokslo ir mokymo įstaigų (visų bendrai, neskirstydama pagal kategorijas) sąrašą pagal reitingus.

Pirmąjį trejetuką sudaro prestižinės Gebenės lygos (*Yvi League*) atstovai. JAV karo akademijos atitinkamai atsidūrė 22, 32 ir 47 vietose:

- 1 vieta – **Jeilio universitetas** (Niu Heivenas, Konektikutas);
- 2 vieta – **Harvardo universitetas** (Kembriđžas, Masačusetsas);
- 3 vieta – **Pensilvanijos universitetas** (Fildelfija, Pensilvanija);
- 22 vieta – **JAV jūrų pajėgų akademija** (Anapolis, Merilandas);
- 32 vieta – **JAV oro pajėgų akademija** (Koloradas);
- 47 vieta – **JAV karo akademija** (Vest Pointas, Niujorkas).

Reitingavimo tikslas buvo nustatyti ir palyginti JAV aukštojo mokslo ir švietimo įstaigų studijų kokybę. Tyrimas vertino ketverių metų studijas pagal vienuolika veiksnių: stojančiųjų žinių lygis – SAT ir ACT testų rezultatų vidurkis, mokymo resursai, studentų stipendijos ir išlaidų kompensacijos, aptarnavimo išlaidos (tyrimams, mokslui skirtų lėšų studentui vidurkis), studentų ir dėstytojų skaičiaus fakultete santykis, dėsty-

tojų, dirbančių visu etatu, koeficientas, studijų baigimo ir nenutrūkstamo studijavimo lygis (keletas rodiklių), absolventų atlyginimų rodikliai.

5. **Forbes** – jau šimtmetį JAV sėkmingai platinamas verslo, finansų, pramonės, investicijų sritis apžvelgiantis specializuotas leidinys, leidžiamas kartą per savaitę. *Forbes* 2016 m. vėl pateikė JAV aukštojo mokslo įstaigų, sunumeruotų pagal reitingą, sąrašą. Buvo vertinama 660 JAV geriausių koledžų ir universitetų, taip pat veiksniai, turintys įtakos pačių studentų nuomonei apie savo mokymo įstaigą:

- ar patenkinti studijas šioje mokymo įstaigoje baigę absolventai;
- ar gebės studentas grąžinti paskolą, paimtą sumokėti už studijas;
- ar absolventas, baigęs studijas, gaus gerą darbą ir pasirinktoje srityje bus lyderis.

Bendradarbiaujama buvo su Koledžų prieinamumo ir našumo centru, JAV švietimo departamentu, remiamasi *Payscale* duomenų baze, taip pat *Forbes* Amerikos lyderių sąrašu. Svarbiausia buvo ne koks studentas ateina į aukštąją

mokyklą (t. y. ne SAT ar ACT testų rezultatai), o koks absolventas išeina baigęs studijas. Koledžas ar universitetas tampa didžiausia jaunuolio ir jo tėvų investicija. Informacija vertinimui atlikti buvo gauta iš nepriklausomų ir nesusijusių su aukštojo mokslo įstaigomis šaltinių.

Reitingo skaičiavimo metodika

Absolventų karjeros sėkmės vertinimas

Duomenys apie absolventų atlyginimus gauti iš *Payscale.com*, vieno iš JAV duomenų rinkimo srities lyderių, ir JAV švietimo departamento Koledžų duomenyno (*College Scorecard*). *Payscale* valdo didžiulę apklausų duomenų bazę. Koledžų duomenynas remiasi JAV mokesčių institucijų duomenimis. Dviejų duomenų šaltinių derinimas leidžia gauti objektyvią informaciją apie absolventų, tik pradėjusių karjerą ar jau turinčių nemažą darbo stažą, atlyginimus. Bet sėkmė nematuojama tik pinigais, todėl buvo vertinama ir pagal Amerikos lyderių sąrašą, taip pat *Forbes* sudarytą įtakingiausių moterų lyderių sąrašą (*Power Women*), Nuo trisdešimties iki trisdešimties (*30 Under 30*) sąrašą, Vykdomųjų direktorių (*CEOs on the Global 2000*) sąrašą, Nobelio ir Pulitzerio premijų laureatų sąrašus, Guggenheimo ir MacArthuro draugijų narių, išrinktų į JAV nacionalinę mokslo akademiją, *Emmy*, *Tony*, *Grammy* ir kitų nominacijų laimėtojų sąrašus.

Studento paimta paskola

Studijų paskolos vis auga, nes didėja studijų kaina. Bendra JAV studijų paskolų suma, kurią studentai buvo skolingi bankams 2016 m., sudarė apie 1,3 trilijono JAV dolerių. Vidutiniškai vienos studijų paskolos dydis yra apie 27 000 JAV dolerių. Studento paskola vertinama pagal tris komponentus: paskolos dydžio vidurkis, negrąžintų paskolų koeficientą, prognozuojamo ir realaus studentų, imančių paskolas studijoms, skaičiaus santykį. Šie duomenys rodo studento finansines galimybes studijuoti vienoje ar kitoje aukštojoje mokykloje ir absolventų finansines galimybes grąžinti paskolą, paimtą studijoms finansuoti.

JAV karo akademijų svėtainių nuotraukos

Studentų nuomonė

Tai, kad studentas nutraukia arba tęsia studijas toliau, rodo jo nuomonę apie mokymo įstaigą. Buvo naudojamas faktinis ir tikėtinas pirmakursių perėjimo į antrą kursą rodiklis, taip pat studentų sudarytas profesorių ir dėstytojų reitingas (*RateMyProfessors*).

Auštosios mokyklos baigimo koeficientas

Dėl kai kurių priežasčių studentams prireikia papildomų vienu ar dvejų metų, kol baigia studijas ir gauna diplomą. Tai neigiamai paveikia studijų paskolos grąžinimą. Studentui naudingiau studijuojant nedaryti pertraukų. Vertinamas faktinis studentų, kurie baigė studijas per ketverius metus, taip pat jų ir prognozuojamų nenutrūkstamai studijavusių studentų skaičius.

Akademinė sėkmė vertinama pagal studentų, laimėjusių įvairias prestižines premijas ir stipendijas ir nusprendusių tęsti doktorantūros studijas, skaičių.

Toliau išvardytos 2016 m. geriausios JAV aukštojo mokslo įstaigos (koledžai ir universitetai) iš 660 reitinguotų, į kurių studijas verta investuoti:

1. **Stanfordo universitetas** (*Stanford University*);
2. **Viljamsso koledžas** (*Williams College*);
3. **Prinstono universitetas** (*Princeton University*);
4. **Harvardo universitetas** (*Harvard University*);
5. **Masačusetso technologijos universitetas** (*Massachusetts Institute of Technology*);
6. **Jeilio universitetas** (*Yale University*);
7. **Pomonos koledžas** (*Pomona College*);
8. **Brauno universitetas** (*Brown University*);
9. **Veslio universitetas** (*Wesleyan University*);
10. **Svartmoro koledžas** (*Swarthmore College*);
14. **JAV karo akademija** (*Vest Pointo*) (*United States Military Academy West Point*) (2015 m. 11 vieta);
24. **JAV jūrų pajėgų akademija** (Anapolio) (*United States Naval Academy Annapolis*) (2015 m. 27 vieta);
35. **JAV oro pajėgų akademija** (Kolorado Springso) (*United States Air Force Academy Colorado Springs*) (2015 m. 38 vieta).

Kviečiame dalyvauti Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečiui paminėti skirtame konkurse „LKA vizija 2025“!

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija (toliau – LKA) nuo įkūrimo dienos yra unikali universitetinių studijų ir mokslo institucija, sėkmingai derinanti civilines ir karybos studijas. LKA ir ateityje bus pagrindinė aukštoji mokykla, kuri Lietuvai rengs profesionalius karininkus – vadus lyderius.

Lietuvos valstybei rengiantis švęsti 100 metų sukaktį, verta ne tik prisiminti jos ir tarpukariu veikusios Karo mokyklos šlovingą praeitį, bet ir nutiesti tiltus į ateitį.

Todėl kviečiame LKA kariūnus, vadus, dėstytojus ir instruktorius leisti į prasmingą LKA ateities numatymo kelionę ir konkursui „LKA vizija 2025“ parengti savo projektą.

Pagrindiniai konkurso reikalavimai:

1. Konkurse dalyvauja LKA komandos, sudarytos komandos lyderio – LKA kariūno ar kariūnės – ne mažiau kaip iš trijų narių.
2. Komanda parengia projektą „LKA vizija 2025“, kurį vertins žurnalo „Kariūnas“ redakcinė kolegija. Rengiant viziją reikės atlikti Lietuvoje ir pasaulyje ryškėjančių visuotinių tendencijų, taip pat LKA kylančių iššūkių, jos misijos ir vertybių analizę, atsižvelgiant į reikalavimus, keliamus ateities Lietuvos karininkų, taip pat LKA dėstytojų ir instruktorių kompetencijai, pažangiam mokymo ir ugdymo procesui, numatyti ateities LKA mokslinių tyrimų kryptis. Tikimės, kad konkurse dalyvaujančios komandos pakankamai skirs savo laiko ir energijos kūrybingoms išvadoms ir įžvalgoms parengti.
3. Įdomiausi ir konkurso reikalavimus atitinkantys vizijos projektai bus spausdinami 2017–2018 m. žurnale „Kariūnas“.
4. 2017 m. gegužės pabaigoje numatytoje surengti konferencijoje, skirtoje LKA ateities vizijai, kariūnų komandos pristatys savo projektus, taip pat bus skaitomi pranešimai, susiję su užsienio karo mokyklų ir karinių universitetų strategijomis ir vizijomis.
5. Projekto „LKA vizija 2025“ įgyvendinimo planas:

- Iki 2017 m. vasario 24 d. atsiųsti konkurso koordinatoriui dėstytojui Gintarui Labučiu (gintaras.labutis@lka.lt) mob. tel. 8 6 12 66 758) pranešimą apie ketinimą dalyvauti šiame konkurse (komandos pavadinimas, nariai, tel., el. p.). Komandoms, ketinančioms rengti LKA ateities vizijas, dėstytojas G. Labutis atsiųs metodinę medžiagą ir rekomendacijas, kaip tai geriausiai padaryti.
- Iki 2017 m. kovo 24 d. pateikti dėstytojui G. Labučiu parengto projekto „LKA vizija 2025“ pradinę (*alpha*) versiją. Gavęs komandų pradines versijas, 2017 m. kovo 27–31 d. jis surengs konsultacijas dėl baigiamosios (*bravo*) versijos „LKA vizija 2025“ parengimo.
- Iki 2017 m. balandžio 16 d. dėstytojui G. Labučiu pateikti galutinę (*bravo*) versiją „LKA vizija 2025“. Šią viziją ir vertins žurnalo „Kariūnas“ redakcinė kolegija.
- Numatoma konferencijos „LKA vizija 2025“ data – 2017 m. gegužės mėn.

Iki susitikimo konkurse!

KARIŪNO žurnalo redakcinė kolegija

Krn. Karolis TURŪTA

Vyr. srž. Romo Eidukevičiaus nuotrauka

T-14 „Armata“: nuo kopijos iki inovacijos

Pirmojoje straipsnio dalyje aptarėme tankų T-14 „Armata“, „Leopard 2A7“ ir M1A2 SEPv3 gamybos kontekstą, matmenis, mobilumo rodiklius, bet tik pradėjome nagrinėti ginkluotę.

Vokietija planuoja savo RHM 120 mm L55 patranką pakeisti į RHM 130 mm L/51 (14 ir 21 pav.), dėl to šis tankas kai kurių analitikų jau vadinamas „Antiarmata“. Tai leistų vokiškiems tankams pradėti naudoti daug galingesnius šaudmenis (pvz., dabar naudojamas 120 mm APFSDS (subkalibrinis, sparnais stabilizuojamas šarvamušis šaudmuo yra mažesnės pramušamosios galios, palyginti su projektuojamu 130 mm APFSDS šaudmeniu), nors šis pakeitimas turėtų ir neigiamų padarinių – dėl to pailgėtų užtaisymo laikas, sumažėtų tanke gabenamų šaudmenų kiekis ir tikriausiai tanko patranką reikėtų užtaisyti automatiškai (kadangi žmogui apie 30 kg ir daugiau sveriančius užtaisyti tokioje ankštoje vietoje būtų gana sunku), kas ir taip techniškai sudėtingus tankus paverstų dar sudėtingesniais.

Tanko T-14 „Armata“ pagalbinę ginkluotę (angl. *secondary armament*) sudarys 12,7 mm „Kord“ kulkosvaidis, įtaisytas autonominiame bokštelyje, 300 vnt. jam priklausančios amunicijos ir 7,62 mm PKTM koaksialinis (angl. *co-axial*) kulkosvaidis, taip pat 1000 vnt. amunicijos jam užtaisyti. Tiek M1A2 SEPv3, tiek „Leopard 2 A7“ autonominiame bokštelyje bus po vieną 12,7 mm M2HB ir 7,62 mm koaksialinį kulkosvaidį.

Kalbėdami apie tanko apsaugą pirma aptarsime šarvus, tačiau tai kur kas sudėtingiau, nei atrodo, kadangi jo storis ir kiti parametrai yra griežtai saugoma valstybės paslaptis.

T-14 „Armatos“ šarvas pagamintas iš 44S-sv-Sh plieno ir keramikos kompozito, kuris išlaiko savo savybes esant itin žemai temperatūrai (užuo-

14 pav. „Leopard 2“ su 130 mm RHM tankine patranka

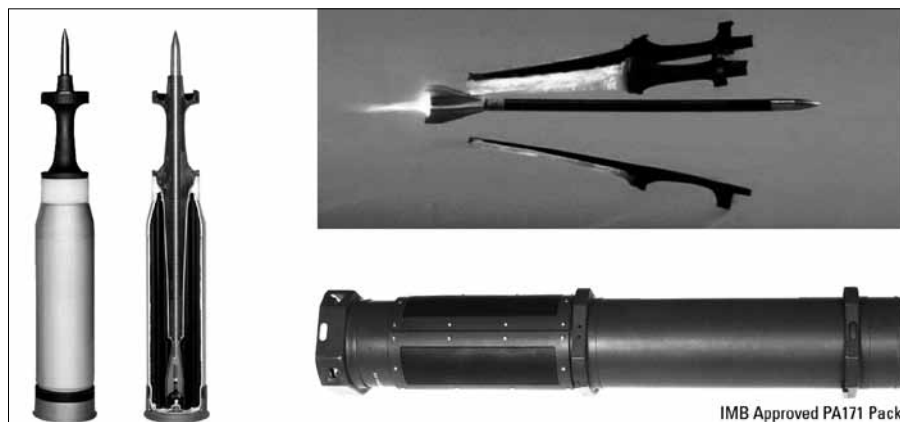
minas apie Rusijos Arkties užkariavimo ambicijas?), taip pat naudojami naujos kartos sprogstamieji reaktyviniai šarvai (angl. *ERA*) „Malachit“ ir nesprogstamieji reaktyviniai šarvai (angl. *NERA*). Šarvo dinaminės apsaugos efektyvumas (dabar, kai modernaus šarvo sudėtis yra

← Pradžią 33 puslapyje

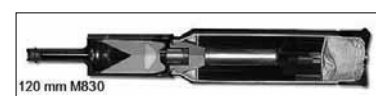
kompozicinė, storis nėra lemiamas veiksnys, todėl jo veiksmingumas prieš sviedinius, kinetinius ar sprogstamuosius šaudmenis skaičiuojamas homogeninio šarvinio plieno atitikmeniu (angl. *rolled homogenous armour equivalent* – RHAe). T-14 „Armata“ 1,000–1,100 mm RHAe šarvuotos kapsulės veiksmingumas prieš kinetinius sviedinius (jų efektyvumą lemia atstumas, iš kurio pataikoma į taikinį, – kuo jis didesnis, tuo efektyvumas mažesnis), tiksliau – prieš plačiai naudojamus subkalibrinius, sparnais stabilizuojamus šarvamušius šaudmenis (angl. APFSDS; 15 pav.), o 1,200–1,400 mm RHAe – prieš cheminius (sprogstamuosius), tokius kaip prieštankiniai-kumuliaciniai, šaudmenis (jų efektyvumas nepriklauso nuo atstumo, iš kurio pataikyta, t. y. greitis neturi įtakos pramušamajai šaudmens galiai (angl. HEAT; 16 pav.). Tačiau šie duomenys, net jeigu ir teisingi, yra reikšmingi nebent kalbant apie įgulos kapsulę, kadangi, kaip anksčiau minėta, T-14 „Armata“ nenusileidžia dydžiu Vakarų valstybių tankams ir sveria, kaip teigiama, tiksliai ~48 t, t. y. 10 t už juos yra lengvesnis. Taigi galima spėti, kad toks šarvas sumontuotas aplink kapsulę, tačiau jis yra minimas kaip paskutinis gynybinis barjeras iš 3 egzistuojančių (1. aktyvioji apsauga, 2. aktyvūs šarvas, 3. pasyvūs šarvas).

O M1A2 SEPv3 paliktas „Chobham“ šarvas su sodrinto urano intarpais, tik planuojama padidinti šio šarvo apimtį, kad korpuso priekiu suteiktą apsaugą, kuri būtų veiksminga 700–995 mm RHAe prieš kinetinius sviedinius ir 1200–2200 mm RHAe – prieš cheminius šaudmenis, bokštą iš priekio apsaugotų ir veiktų 950 mm RHAe prieš kinetinius sviedinius, o 1200–1500 mm RHAe – prieš cheminius šaudmenis. Taip pat galima ir prie šoninio šarvo tvirtinti sprogstamuosius reaktyvinius šarvus su TUSK II (tanko funkcionavimo miesto sąlygomis 2 versijų paketas) (17 pav.).

„Leopard 2A7“ trečios kartos kompozicinis šarvas sudarytas iš labai kieto plieno, volframo ir plastiko užpildo su keramikos komponentais. Taip pat kai kuriose vietose įrengtas perforuotas šarvas (angl. *spaced armour*), kaip bokštelio priekinio šarvo perforuoto šarvo modulis (18 pav.).

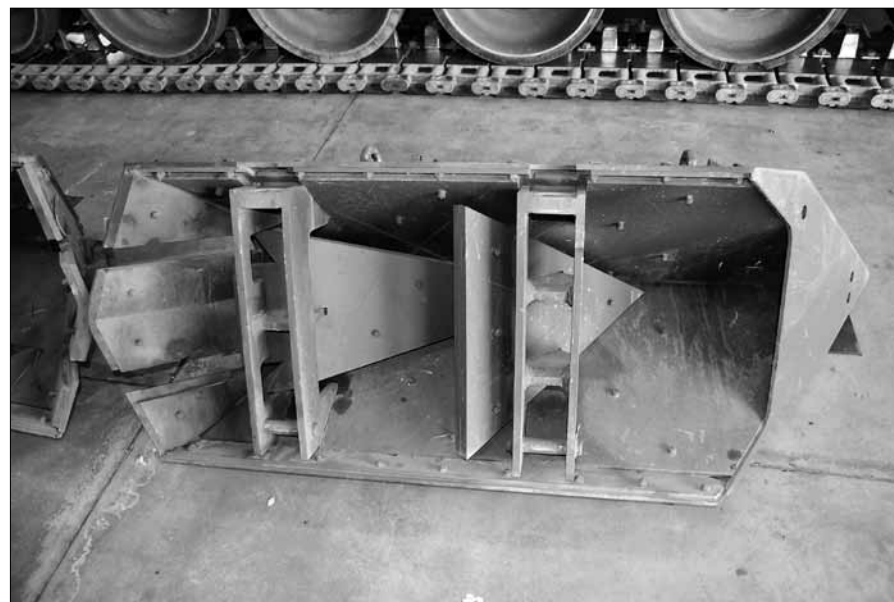
15 pav. M829 APFSDS šaudmuo

16 pav. M830 HEAT šaudmuo

17 pav. TUSK II

18 pav. Nuo „Leopard 2“ bokšto priekio nuimtas perforuotas šarvas

Sprendžiant iš bendro vaizdo, galima sakyti, kad šarvas išdėstytas tradiciniu būdu: bokštelio priekiniai šarvai yra stori, korpuso priekinė viršutinė dalis – tvirta, o apatinė – silpna, tačiau gan maža tikimybė į ją pataikyti iš granatsvaiddžio iš toliau nei 50 m, o iš tanko patrankos iš toliau nei 500 m pataikyti beveik neįmanoma, tad ją dažniausiai dengia reljefas, kadangi viena iš esminių tanko taktikų – „korpusu žemyn“ (angl. *hull down*). Kaip minėta, bokštelio priekiniai šarvai yra itin stori: 1200–1380 mm RHAe veiksmingumas prieš kinetinius sviedinius, o 2190–2390 mm RHAe – prieš cheminius šaudmenis, korpuso priekinė viršutinė dalis – stora: 700 mm RHAe veiksmingumas prieš kinetinius sviedinius, 900–2000 mm RHAe – prieš cheminius šaudmenis. Korpuso priekinė apatinė dalis plona – ~350 mm RHAe apsauga veiksminga prieš kinetinius sviedinius ir ~700 mm RHAe – prieš cheminius šaudmenis. Kad visa tai nebūtų tik sausi skaičiai, pateiksiu kelių prieštankinių ginklų šaudmenų didžiausios galimos RHAe pramušamosios galios duomenis (1 lentelė).

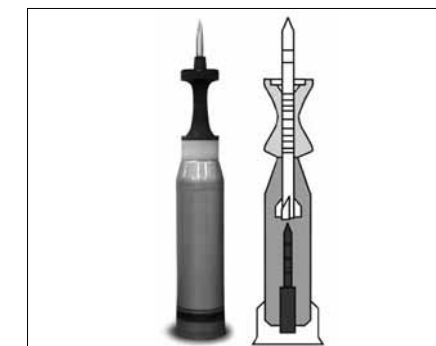
Iš lentelės duomenų galima spręsti, kad šie trys tankai iš priekio beveik nepažeidžiami pėstininkų prieštankinių raketų, tačiau nereikia pamiršti ir to, kad šarvas yra paskutinė šiuolaikinio tanko apsauga. Pagrindinį darbą čia atliks aktyviosios apsaugos priemonės. Rusų T-14 „Armata“ naudos „Afghanit“ aktyviąją apsaugą, kurią sudaro dvi sistemos: „kietojo“ naikavimo (angl. *hard-kill*) – kai fiziškai sunaikinamas į tanką lekiantis sviedinys – ir „minkštojo“ naikavimo (angl. *soft-kill*) – kai sutrikdomi į tanką lekiančio sviedinio davikliai ir jis nukreipiamas nuo tanko.

SSRS eksperimentavo su „minkštojo“ naikavimo sistemomis, konkrečiai su „Shtora“, kurią vėliau Rusija pritaikė T-90. Taip pat eksperimentavo ir su „kietojo“ nai-

kinimo sistemomis, tokiomis kaip „Drozd“, kurios veiksmingumas prieš prieštankines raketas Afganistane 9-ajame dešimtmetyje siekė 80 %, ir „Arena“. Nors šios sistemos veikė tik iš dalies, pėstininkams tapo itin pavojinga būti prie savų tankų dėl grėsmės būti jų sužeistiems.

Amerikiečiai aktyviosios apsaugos priemonės buvo nurašę, nes bandymais nustatė, kad jos nepatikimos ir jas naudoti rizikinga – kaip dalyvauti loterijoje. Tačiau kai Izraelis kovos sąlygomis pademonstravo savo sistemos „Trophy“ efektyvumą 2014 m. Gazos kare, kas JAV privertė apsigalvoti ir vėl pradėti kurti aktyviosios apsaugos priemones. Gali būti, kad JAV pirs šias sistemas iš Izraelio. O Vokietija dar tik svarsto, ar taikys aktyviosios apsaugos priemones, kurios savo veikimo principu panašios į Izraelio „Trophy“. Kurią ji pasirinktų, dar neaišku, tačiau gali būti, kad tai bus AMAP-ADS.

Atsiradus naujiems šarvams, atsirado ir būtinybė atnaujinti savo amuniciją. T-14 „Armata“ 2A82-1M tanko patrankai buvo sukurtas naujas „Vacuum-1“ subkalibrinis, sparnais stabilizuojamas, šarvamušis (angl. APFSDS) šaudmuo, kurio pramušamoji galia (kaip teigiama) iš 2 km atstumo yra 1000 mm RHAe. Dar vienas dalykas, kur išryškėja rusiška tankų dizaino tradicija, – specialiai šiam pabūklui sukurta prieštankinė valdomoji raketa (angl. ATGM) 3UBK21 „Sprinter“, analogiška senesnėms raketoms 9M119 „Svir“ ir 9M119M „Refleks“. Tačiau „Sprinter“, kaip teigiama, galima naudoti ir priešlėktuvinei gynybai. Amerikiečiai, kaip minėjau, tobulina senesnę turimą amuniciją, tokius šaudmenis kaip sodrinto urano subkalibrinis, sparnais stabilizuojamas šarvamušis (angl. APFSDS) M829 (19 pav.), kurio naujausia versija M829A4 pritaikyta itin žemai temperatūrai – nuo -32 iki -63 °C, o pramušamoji galia iš 2 km atstumo ~900 mm RHAe.

19 pav. M829 APFSDS šaudmuo

20 pav. „Leopard 2A7“

Vokietija yra prieš sodrinto urano naudojimą ir naudoja volframo kinetinius sviedinius, pavyzdžiui, subkalibrinį, sparnais stabilizuojamą šarvamušį (angl. APFSDS) DM-53, kurio, kaip minėta, pramušamoji galia iš 2 km atstumo siekia 750 mm RHAe. Tačiau jei „Leopard 2“ pereina prie 130 mm tankinės patrankos, kaip teigiama, šio pabūklo subkalibrinis, sparnais stabilizuojamas šarvamušis turėtų apie ~1125mm RHAe pramušamąją galią iš 2 km atstumo (21 pav.).

→ Tęsinys 36 puslapyje

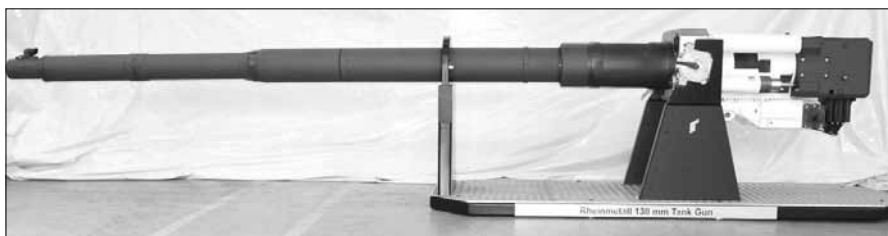
1 lentelė. Prieštankinių ginklų šaudmenų didžiausios galimos RHAe pramušamosios galios duomenys

Sistema	RPG-7	RPG-29	AT-4	„Carl Gustav“	„Javelin“
Galvutė Pramušamoji galia RHAe	PG-7VL HEAT ~500 mm PG-7VR tandeminis HEAT ~750 mm	PG-29V tandeminis HEAT ~750 mm	HEAT ~420 mm HP ~600 mm	FFV502 HEAT ~150 mm FFV551 HEAT ~400 mm FFV751 tandeminis HEAT ~500 mm	tandeminis HEAT ~800 mm

← Pradžia 33 puslapyje

Apžvelgus šiuos tankų aspektus galima pereiti prie sensorių, strateginio mobilumo ir vertės. T-14 „Armata“, kaip teigiama, įrengtos moderniausios ryšių ir sensorių sistemos, tačiau žinome, kad SSRS ir Rusija praeityje jau turėjo problemų dėl optikos, naktinio matymo prietaisų, ryšių priemonių ir t. t. Pavyzdžiui, T-72 M1 įrengta prancūziška „Thales Optronique Catherine“ šilumine kamera. Neseniai pasirodė užuominų, kad Rusijos gynybos ministerija vėl Vakaruose per tarpininkus pirkto naktinio matymo prietaisų komponentų, taigi didelė tikimybė, kad T-14 „Armata“ sistemos iš dalies yra vakarietiškos, o tai reiškia, kad: 1. naudojamos vakarietiškos technologijos leidžia nuspėti šių sistemų galimybes ir trūkumus; 2. naudodama vakarietiškas technologijas, Rusija mažina technologinį atotrūkį nuo Vakarų. Kalbant apie Vakarų tankus, tiek M1A2 SEPv3, tiek „Leopard 2A7“ įrengti naujausi naktinio matymo prietaisai, šiluminės kameros ir kitos sistemos.

Didesnį strateginį mobilumą įgyja T-14 „Armata“, kadangi ~48 t svorį gali atlaikyti dauguma tiltų, nei M1A2 SEP, sveriantį ~61,1 t, ar „Leopard 2A7“, sve-

21 pav. 130 mm RHM tankinė patranka

riantį ~61,23 t. Kitas dalykas, kad sunkusis transporto lėktuvas An-124 gali lengvai gabenti du T-14 „Armata“ su įgulomis ir visa įranga, reikalinga jiems prižiūrėti. Tai Rusijos kariuomenei suteiktų daugiau lankstumo, jei staiga prireiktų perdislokuoti kelis tankų dalinius.

Na, o kalbant apie kainą, pareikšta, kad tankas kainuos ~3,3 mln. Eur, jei bus gaminamas konvejeriu, tačiau dabar jo kaina nenusileidžia Vakarų šalių tankų kainai, kuri yra ~ 5,8 mln. Eur. M1A2 SEPv3 dar brangesnis ~ 7,65 mln. Eur (naujas, tačiau dauguma jų yra tiesiog rekonstruoti seni M1 „Abrams“ tankai, taigi kaina daug mažesnė), o „Leopard 2A7“ ~ 8 mln. Eur. Apskritai T-14 „Armata“ – jei pasitvirtins „Uralvagonzavod“ inžinierių pateikti duomenys – bus vienas geriausių, pažangiausių tankų pasaulyje, kurį galima gaminti didesniais kiekiais, tačiau tik laikas parodys, ko iš tiesų yra verta „Armata“.

Straipsnyje pateikti aptariamų technikos duomenys gali būti netikslūs, nes dauguma jų – slapti, tačiau čia panaudoti yra surinkti iš atvirų šaltinių ar nutekėjusios informacijos.

Siūlyčiau į čia pateiktus T-14 ir kitų tankų duomenis žiūrėti kritiškai, akylai jais netikėti (tiesiog naudoti kaip gaires), kadangi nė vienas gamintojas savo prekės nepristatys kaip prastos. Šia informacija galėsime pasitikėti tik tada, kai bus konkrečių įrodymų.

Šiame referate buvo apžvelgti esminiai aptariamų trijų tankų parametrai, tačiau yra daug detalių ir svarbių dalykų, kurie liko nepaminėti, kadangi, norint šias sistemas išsamiau panagrinėti, reiktų tam skirti išsias knyga.

Dėkoju visiems, prisidėjusiems prie šio referato rengimo savo patarimais, įžvalgomis ar pastabomis.

2 lentelė. Pagrindiniai tankų T-14 „Armata“, M1A2 SEPv3 ir „Leopard 2 A7“ duomenys

Tankas	Matmenys Ilgis / plotis / aukštis	Svoris	Greitis	Priekinio šarvo ploniausia vieta – prieš APFSDS/HEAT, storiausia vieta – prieš APFSDS/HEAT RHAe mm	Tanko patrankos kalibras / didžiausia pramušamoji galia – 2 km atstumu RHAe mm naudojant APFSDS	Kaina milijonais Eur
T-14 „Armata“	10,8 m / 3,5 m / 3,3 m	~ 48 t	80–90 km/h	~ 300 / 600 ~ 1,100 / 1,400	125 mm / ~ 1000 mm	~ 5,8 mln. Eur Turėtų kristi iki ~ 3,3 mln. Eur
M1A2 SEPv3	9,77 m / 3,70 m / 2,44 m	~ 61,1 t	68 km/h	~ 700 / 1200 ~ 950 / 2200	120 mm / ~ 900 mm	~ 7,65 mln. Eur
„Leopard 2 A7“	10,97 m / 4,00 m / ~ 3 m	~ 61,23 t	72 km/h	~ 350 / 700 ~ 1380 / 2390	120 mm / ~ 750 mm	~ 8 mln. Eur

* M1A2 aukštis – iki bokštelio stogo viršaus, bet ne iki viršuje sumontuotos įrangos, priešingai negu „Armatos“ ar „Leopard 2“, kurie dėl to yra 0,7 m aukštesni.

Referatą rengiant naudoti šaltiniai:

<http://www.globalsecurity.org/>
<http://www.deutschesheer.de/>
<http://eng.mil.ru/>
<http://www.defense.gov/>
<http://www.defesanet.com.br/en/>
<http://www.kmweg.com>
<http://www.armyrecognition.com/>
 ir kitos gynybos apžvalgos, KAM, gynybos pramonės svetainės

Publikuotų nuotraukų šaltiniai:

<http://www.russiadefence.net/>
<http://warfaretech.blogspot.lt/>
<http://militaryarms.ru/>
<http://www.pinterest.com>
<https://www.reddit.com/r/tanks>
https://commons.wikimedia.org/wiki/Main_Page

Remigijus Bimba
Asmeninis treneris

Treniruočių paslaptys. Pratiimų kineziologija

Pratimas trigalviui žasto raumeniui lavinti – atsispaudimai nuo lygiagrečių

Pratimo atlikimo technika

1 pav. Atsispaudimai nuo lygiagrečių – pratimo pradžia

2 pav. Atsispaudimai nuo lygiagrečių – pratimo pabaiga

▶ Atsistokite ant lygiagrečių pakylų, jei jos nėra – pasidėkite pakylą. Tvirtai suimkite lygiagretes ir ištieskite rankas. Jokiu būdu nešokite ant lygiagrečių, nes pratimui atlikti reikės daugiau jėgų ir sunkiau bus užfiksuoti pradinę padėtį.

▶ Kūnas turi likti tiesus. Labai svarbu, kad korpusas nepasvirtų į priekį.

Lenkite rankas per alkūnes ir po truputį leiskitės žemyn taip, kad žastas būtų lygiagretus su grindimis.

▶ Kai leidžiatės žemyn – įkvėpkite. Galvą laikykite tiesiai, žiūrėkite tiesiai priešais save, nesikūprinkite.

▶ Apatiniame pratimo atlikimo taške padarykite trumpą pauzę ir atsispauskite rankomis aukštyn.

▶ Viršutiniame pratimo atlikimo taške taip pat padarykite trumpą pauzę ir tik po to pratimą pakartokite.

Tęsinys 38 puslapyje →

Patarimai ir komentarai

Atsispaudimai nuo lygiagrečių – raumenų anatomija (1 pieš.)

▶ Norėdami padidinti žasto trigalvio raumens apkrovą, atlikdami pratimą, alkūnes laikykite kuo arčiau kūno. Būtinai kūną išlaikykite vertikaliu, o kojas – tiesias, t. y. nelenkite jų per kelius.

▶ Palinkus į priekį treniruojamas ne tiek trigalvis raumuo, kiek krūtinės raumenys.

▶ Jei jūsų lygiagretės V formos, suimkite jas tokiu atstumu, kad atlikdami pratimą galėtumėte alkūnes laikyti kuo arčiau kūno.

▶ Šio pratimo nedarykite, jei jaučiate alkūnės skausmą ar skausmą pečių srityje.

▶ Jei jums atlikti šį pratimą labai lengva, naudokite papildomą svorį. Užsidėkite diržą su kabliu ir ant jo pakabinkite 5–10 kg svarmenį.

▶ Neloškite galvos atgal, nes galite pertempti kaklo raumenis.

▶ Jei galite pratimą atlikti tiek kartų, kiek nurodyta, paskutinius kartus jį atlikite atsispyrę nuo paktylos.

Metodika: kada, kaip ir kiek

Kada? Šį pratimą atlikite trigalvio žasto treniruotės pradžioje.

Kaip? Po šio pratimo galite atlikti keletą rankų tiesimo su svarmenimis arba štangos virbalu pratimų sėdėdami arba gulėdami.

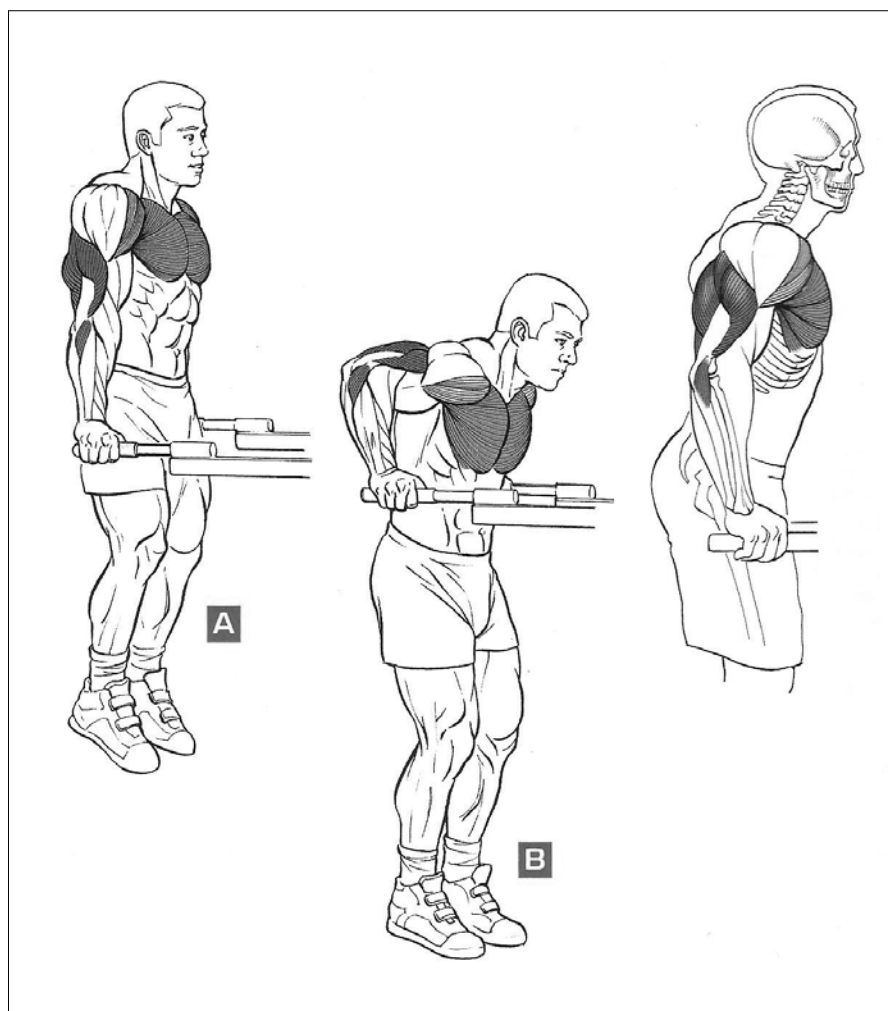
Kiek? Pratimą be pertraukų pakartokite 6–12 kartų. Atlikite 3–4 pratimų serijas, tarp serijų ilsėkitės apie 90 s.

Jei iš pradžių bus sunku atlikti atsispaudimus nuo lygiagrečių, naudokite specialius treniruoklius (žr. 3-4 ir 5-6 pav.). Jie padės sustiprėti, tad vėliau galėsite lengvai atlikti atsispaudimus nuo lygiagrečių.

3 ir 4 nuotraukos – atsispaudimai klūpant treniruoklyje (lengvesnis variantas)

5 ir 6 nuotraukos – atsispaudimai sėdint treniruoklyje

Jei neturite lygiagrečių, atsispaudimus galite atlikti suėmę rankomis kėdžių atlošus (žr. 2 piešinį).

1 pieš. Atsispaudimai nuo lygiagrečių – raumenų anatomija

2 pieš. Atsispaudimai nuo kėdžių atlošų

3 pav. Atsispaudimai klūpant treniruoklyje – pratimo pradžia (lengvesnis variantas)

5 pav. Atsispaudimai sėdint treniruoklyje – pratimo pabaiga

4 pav. Atsispaudimai klūpant treniruoklyje – pratimo pradžia (lengvesnis variantas)

6 pav. Atsispaudimai sėdint treniruoklyje – pratimo pabaiga

← Pradžią 37 puslapyje

Atsispaudimus nuo lygiagrečių galite pakeisti į nusileidimus nuo suoloelio (žr. 7-8 pav.).

Pratimo atlikimo technika

- ▶ Pastatykite lygiagrečiai du suoloelius (apie 1–1,2 m atstumu). Į vieną suoloelį iš nugaros pusės atsiremkite rankomis, o ištiestas kojas uždėkite ant kito suoloiuo.
- ▶ Lenkite rankas per alkūnių sąnarius ir kartu leiskitės žemyn.
- ▶ Krūtinė turi būti pakelta, žvilgsnis nukreiptas į priekį. Leiskitės tol, kol jūsų alkūnės susilenks apie 90 laipsnių kampą.
- ▶ Apatinėje padėtyje trumpam sustokite ir tiesdami rankas grįžkite į pradinę padėtį.

▶ Grižę į pradinę padėtį stipriai įtempkite tricepsus ir kartokite pratimą.

Patarimai ir komentarai

Nusileidimai nuo suoloelio – raumenų anatomija (3 pieš.)

- ▶ Nereikia nusileisti per žemai – galite pajusti nemalonų pečių, krūtinės arba alkūnių tempimą – taip išvengsite traumų.
- ▶ Siekdami padidinti treniruotės intensyvumą, paprašykite trenerio, kad ant šlaunų uždėtų papildomą svorį (pvz., skridinį) ir jį nuimtų, kai pajusite nuovargį. Svarmenį galima dėti ir tarp kojų.
- ▶ Jeigu žemyn leisitės lėtai (per 5 s), greičiau vyks riebalinio audinio „deginimas“ ir daugiau kraujo pritekės į raumenis.

▶ Jeigu jums šis pratimas naujas ir atrodo per sunkus, kojas dėkite ant žemės. Pratimą atlikite sulenktomis kojomis: jos turi būti sulenktos tiek, kad galėtumėte atlikti šį pratimą.

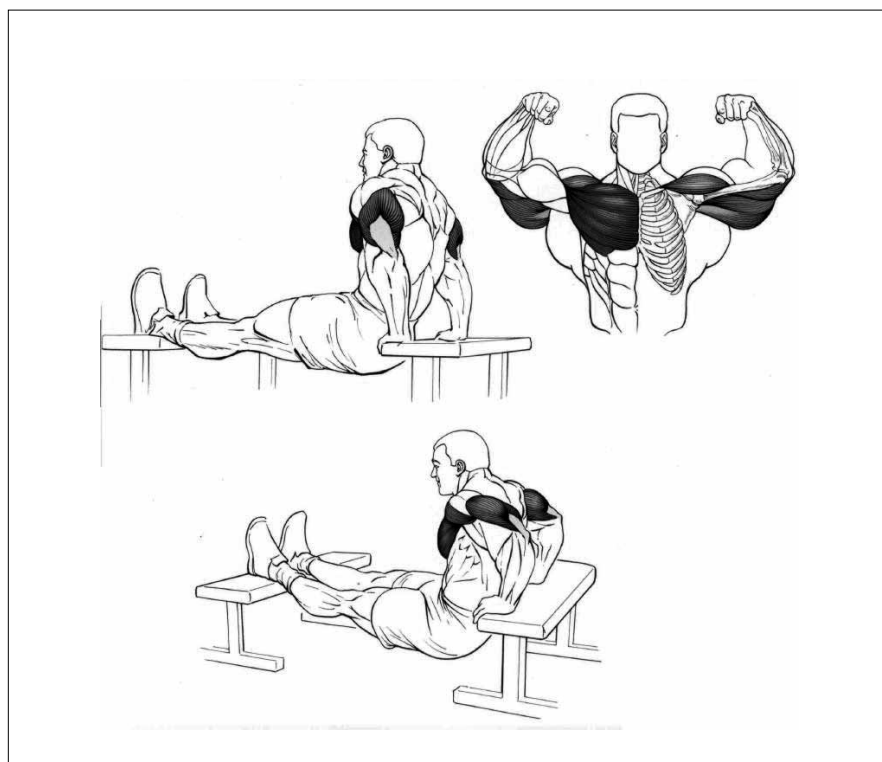
Metodika: kada, kaip ir kiek

Kada? Šį pratimą trigalvių žasto raumenų treniruotėje atlikite paskutinį arba naudokite papildomą svorį tada, kai siekiate padidinti raumens apimtį.

Kaip? Toje pačioje treniruotėje nusileidimas nuo suoloelio gali būti derina-

7 pav. Nusileidimai nuo suoloelio – pratimo pradžia

3 pieš. Nusileidimai nuo suoloelio – raumenų anatomija

mas su rankų tiesimo pratimais arba kai treniruojami krūtinės ir tricepsų raumenys (spaudimas gulint siaurai suėmus).

Kiek? Pradedantiesiems rekomenduojama atlikti du priėjimus ir

kaskart pratimą pakartoti 8–10 kartų. Pažengusieji gali atlikti šių pratimų 3–4 serijas ir kiekvieną pratimą kartoti 8–12 kartų.

Tarp serijų ilsėkitės 60–90 s.

8 pav. Nusileidimai nuo suoloelio – pratimo pabaiga

Pratimus demonstruoja Renatas Suleimanovas, Europos kultūrizmo ir kūno rengybos varžybų „Fizik“ kategorijoje vicečempionas

Fotografuota „BigZ“ sporto klube

Remigijaus Bimbos nuotraukos

1 lentelė. Atliekant atsispaudimus nuo lygiagrečių treniruojami raumenys

Raumuo	Išsidėstymas	Funkcija
Trigalvis žasto raumuo (<i>m. triceps brachii</i>)	Raumuo yra užpakalinėje žasto pusėje. Tai stiprus, plunksninės sandaros raumuo. Jis yra dvisąnaris – praeina pro peties ir alkūnės sąnarius. Turi tris galvas: ilgąją, vidinę ir šoninę. Žasto judesiuose dalyvauja tik ilgoji jo galva, kuri prasideda nuo mentės posąnarinio gumburėlio. Vidinė ir šoninė galvos prasideda nuo žastikaulio užpakalinio paviršiaus. Raumuo prisitvirtina bendra sausgysle prie alkūnkaulio alkūnės. Prisitvirtinimo vietoje yra tepalinis maišelis.	Visas raumuo tiesia dilbį, o ilgoji galva dalyvauja dar ir tiesiant bei pritraukiant žastą. Kybant raumuo sutvirtina peties ir alkūnės sąnarius.
Didysis krūtinės raumuo (<i>m. pectoralis major</i>)	Tai storas, platus, trikampio formos raumuo, dengiantis priekinę krūtinės laštos sritį. Pagal pradžios vietą skiriamos trys šio raumens dalys. Raktikaulinė dalis prasideda nuo raktikaulio krūtinkaulinio galo, krūtinkaulinė – nuo krūtinkaulio kūno ir rankenos, pilvinė – nuo tiesiojo pilvo raumens makštys. Visos trys raumens dalys viena tvirta sausgysle yra prisitvirtinusios prie žastikaulio didžiojo gumburėlio skiauterės.	Esant fiksuotiems liemens kaulams ir raktikauliui, šis raumuo judina žastą, o per jį ir pečių lanką. Pečių lanką traukia pirmyn. Laisvą žastą lenkia (traukia į priekį), suka į vidų, pritraukia atitrauktą ir nuleidžia pakeltą ranką. Iš visų padėčių, kokiose tik gali būti ranka, didysis krūtinės raumuo visada grąžina ją į išėties padėtį. Tuo atveju, kai žastas fiksuotas per peties sąnarį, jo šonkaulinė dalis kelia šonkaulius ir padeda įkvėpti, raktikaulinė – tempia žemyn raktikaulį. Kybant sustiprina peties sąnarį, priešinasi svorio jėgos veikimui. Kopiant virve, kartimi, liemenį traukia aukštyn prie fiksuoto pečių lanko.
Deltinis raumuo (<i>m. deltoideus</i>)	Raumuo yra vėduoklinis. Jis apsupa peties sąnarį iš priekio, šono ir užpakalio. Prasideda plačiai – nuo raktikaulio petinio galo, mentės peties ir dyglio, eidamas į šoną ir žemyn susiaurėja ir prisitvirtina prie žastikaulio deltinės šiuurkštumos. Po raumeniu ties žastikaulio didžiuoju gumburėliu yra tepalinis maišelis.	Esant fiksuotam pečių lankui, priekinė raumens dalis žastą lenkia ir suka į vidų, užpakalinė – tiesia ir suka į išorę, o visas raumuo žastą atitraukia. Fiksavus žastą, pavyzdžiui, kybant ant skersinio, lygiagrečių, raumuo sustiprina peties sąnarį ir fiksuoja pečių lanką prie žastikaulio. Raumuo – plunksninis, turi daug jungiamojo audinio, todėl yra tvirtas ir gali išvystyti didelę jėgą. Ypač tai svarbu šaudymo iš pistoleto rungtyje, kur sportininkas turi laikyti ginklą ištiestoje ir atitrauktoje į šalį rankoje.
Alkūninis raumuo (<i>m. anconaeus</i>)	Alkūninis raumuo yra paviršiniame sluoksnyje, alkūnės sąnario srityje. Kartais dar vadinamas ketvirtąja trigalvio žasto raumens galva. Raumuo prasideda nuo žastikaulio šoninio antkrumplio ir pasibaigia ties alkūnine alkūnkaulio atauga, alkūnkaulio kūno užpakalinio paviršiaus.	Atlieka dvi funkcijas: padeda trigalviui žasto raumeniui ištiesti alkūnės sąnarį ir jį sutvirtinti, saugo alkūnės sąnario kapsulę, kad ji neįstrigtų tarp sąnarinio paviršiaus.

Literatūra

1. Kairaitis R., Jankauskienė R., Mačiukas A. Raumenų lavinimo pratimai ir jų ypatumai. Kaunas: LKKA, 2004.
2. Delavier F. Strength training anatomy. Human Kinetic. 2001.
3. Muscle & Fitness. Nr. 3–4. Rusija, 2006.
4. Muscle & Fitness. Training Notebook. Canada: Weider Publications, LLC, 2003.

Dim. plk. ltn. Antanas NAVAITIS

Karo lakūno atsiminimai

„Kariūne“ spausdinamos Antano Navaičio atsiminimų ištraukos iš rengiamos knygos „Karo lakūno atsiminimai“, kurią numatoma išleisti 2017 m. Knygos sudarytojai – V. Navaitis, A. A. Navaitis ir G. Navaitis, atsakingasis redaktorius – M. Sereičikas.

Sukilimas

1933 m. rugsėjo 18 d., įstojęs į Karo mokyklą, pradėjau tarnybą Lietuvos kariuomenėje. Neprašė nė metų, kai prasidėjo voldemarininkų pučas.

1934 m. birželio 6-osios vėlus vakaras buvo gražus ir tykus. Aukštojoje Panemunėje, tarp IV forto ir 5-osios baterijos, vyko naktinės Karo mokyklos pratybos. Jose nedalyvavau, nes 24 valandą pradėjau budėti prie pagrindinių mokyklos vartų.

1929 m. spalio 6 d. XI laidos išleidimo ir Karo mokyklos 10 metų jubiliejaus proga pirmasis Lietuvos Respublikos Prezidentas Antanas Smetona sutiko būti jos šefu. Mokyklai buvo suteiktas Pirmojo Lietuvos Prezidento vardas, o pagrindiniai jos vartai pavadinti Šefo vartais.

Tuo metu Karo mokyklos kariūnai jau buvo grįžę iš pratybų. Birželio 7-ąją, apie 2 valandą, Aukštojoje Panemunėje prasidėjo kariuomenės judėjimas. Prie Šefo vartų priėjo 5-ojo pėstininkų pulko trijų kareivių patrulis ir sustojo. Paklausiau, ko čia stovi. Atsakė, kad jiems įsakyta gaudyti kareivius. Pagalvojau, kad pasiūstas patrulis gaudyti savavališkai į miestą pasišalinusių kareivių.

„Čia jūs nieko nesugausite“, – pasakiau jiems. – „Eikite prie anų vartų, gal ten geležinkeliuku kareiviai grįš iš miesto.“ Jie ir nuėjo. Tuo metu Šančių pusėje pasigirdo triukšmas. Smalsumo vedamas paėjau nuo vartų 30–40 metrų. Matau – nuo Šančių pusės prie Aukštosios Panemunės tilto atvažiavo ir sustojo tankas. Kitoje Nemuno pusėje statomi sunkieji kulkosvaidžiai, nukreipti į Karo mokyklą, o gatve nuo 5-ojo pėstininkų pulko kautynių tvarka atžygiuoja kareivių skyrius. Grįžtu atgal. Girdžiu – kažkas

Kariūnas Antanas Navaitis, apdovanotas Vytauto Didžiojo ordino III laipsnio medaliu. Kaunas, 1934 m. rugsėjis

bėga link manęs. Išdidumas neleidžia bėgti, bet žingsnį paspartinu. Pribėga jaunesnysis puskarininkis su dviem kareiviais. Nukreipę į mane šautuvus apsupa. O puskarininkis įsako: „Atiduok šautuvą!“ Apie kokį nors pavojų net ne-

galvojau. Vienintelė mintis – kokia bus gėda, kai nuginkluos sargybinių. Automatiškai atšokau atgal ir surikau: „Pasi-trauk, rupūže, kai duosiu tau į dantis, tai visas skyrius jų nesurinks!“

Kareiviai nuleido šautuvus. Jiems tai

buvo kažkas neįprasta. Kariūnus jie laikė ypatingais kariais, o čia ant jų viršininko – puskarininkio rėkia ir dar necenzūriniais žodžiais. Sutriko ir pats puskarininkis. Užsitačiau šautuvą ir atbulas, atbulas pasitraukiau prie vartų. Kareiviai nepersekiojo, jie perėjo į kitą gatvės pusę, sulindo į kapinaites, esančias prieš Karo mokyklos Šefo vartus, ir sugulė. Skambučiu išsiviečiau mokyklos budėtojo padėjėją, vyresniojo kurso kariūną, ir pranešiau, kad mane norėjo nuginkluoti ir kad kitoje Nemuno pusėje prieš Karo mokyklą išstatyti sunkieji kulkosvaidžiai ir stovi tankas. Jis greitai grįžo apie susidariusią padėtį pranešti Karo mokyklos budėtojui. Netrukus sukilo ir Karo mokykla. Prie vartų atsirado Karo mokyklos viršininkas gen. ltn. Jonas Jackus ir bataliono vadas plk. ltn. Andrius Butkevičius (sulietuvin-ta pavarde Butkūnas, vėliau tapęs 8-ojo pėstininkų pulko vadu). Stovėdamas prie sargybinio būdelės pasitempiau.

– Sveiks, sargybini! – sveikinasi J. Jackus.

– Sveiks, Tamsta! – atsakau garsiai.

– Ką pastebėjai budėdamas poste? – klausia generolas.

Raportuoju, ką pastebėjau ir kas atsitiko su manimi.

– Ačiū, kariūne, už sąžiningą tarnybą.

– Tėvynės labui!

Išklausęs mano raporto, gen. ltn. J. Jackus sako plk. ltn. A. Butkevičiui:

– Skambino iš 5-ojo pėstininkų pulko ir klausė, ką veikia Karo mokykla. Atsakiau, kad po naktinių pratybų ilsisi. „Tegul ilsisi“ – atsakė ir padėjo telefono ragelį. Skambinau į Kariuomenės štabą – neatsakė. Skambinau į Prezidentūrą – irgi neatsakė. Karo mokykloje paskelbiau pavojų.

Ir jiedu nuėjo prie besirikiuojančių Karo mokyklos kariūnų. Netrukus Karo

mokyklos I kadro kuopa, I ir II aspirantų kuopos gretomis po keturis, su šautuvais ant peties, kaip per paradą, pajudėjo Šefo vartų link. Priekyje – gen. ltn. J. Jackus ir plk. ltn. A. Butkevičius, už jų – kpt. Eduardas Požėla, I kadro kuopos vadas, mjr. Petras Vertelis, I aspirantų kuopos vadas, ir mjr. Vladas Ščeponavičius, II aspirantų kuopos vadas.

Tik pradėjus kariūnams žygiuoti Karo mokyklos Šefo vartų link, 5-ojo pėstininkų pulko skyrius greitai užėmė pozicijas kapinaitėse prieš Šefo vartus. Priartėjus prie vartų, jaunesnysis puskarininkis įsako pro vartus neiti, nes paleis ugnį.

Gen. ltn. J. Jackus sustoja vartuose ir sako:

– Vyrai, kas jus čia pasiuntė?

– Ltn. Kazys Truskauskas, – atsako puskarininkis.

– Vyrai, jūs pažįstat laipsnius? Su jumis kalba generolas, – ir J. Jackus eina pro vartus kapinaičių link.

– Užtaisyti! – komanduoja puskarininkis.

Plk. ltn. A. Butkevičius sugriebia generolą už rankos ir įtraukia į mokyklos teritoriją sakydamas:

– Pone generole, nereikia rizikuoti.

J. Jackus įsako vienam kariūnų skyriui perlipti per mokyklos tvorą ir užimti kapinaites iš dešinės, kitam – iš kairės. Be atskiro įsakymo nešaudyti.

Karo mokyklos absolventų ženklas

Kariūnų skyrius iš kairės greitai perlipo per neaukštą Karo mokyklos tvorą, išsuko į kapinaites ir ėmė artėti prie 5-ojo pėstininkų pulko kareivių. Tie pakilo ir panemune pasitraukė 5-ojo pėstininkų pulko link, nes dešinysis skyrius, kol surado perlipti tinkamą vietą, kareivių apsupti nespėjo. Gal ir gerai, kad nespėjo užkirsti kelio pasitraukti, nes galėjo įvykti nepataisomas dalykas juos nuginkluojant. Kariūnai manevruodami pasiekė geležinkeliuką, einantį iš Šančių per Aukštosios Panemunės tiltą. Toliau, rodos, plk. ltn. A. Butkevičius įsakė nejudėti. Per tiltą nieko nepraleisti. Visus bandančius pereiti per Aukštosios Panemunės tiltą, siųsti į Karo mokyklą.

Kariūnų ryšių praktika, signalizavimui naudojant skydelius (Antanas Navaitis kairėje). Gaižiūnai, 1934 m. gegužės mėn.

Kadro – tikrosios karo tarnybos kariūnų kuopa. Kuopos kariūnai Karo mokykloje mokydavosi 3 metus, o baigę buvo skiriami į karinius dalinius.

Į aspirantų tarnybą buvo šaukiami gimnazijų ir universitetų absolventai. Jie Karo mokykloje mokydavosi 12–15 mėn. Baigus aspirantų kursus buvo suteikiamas atsargos jaunesniojo leitenanto laipsnis ir išleidžiama į atsargą.

Karo mokyklos vadovybė ir dalis kariūnų pasiliko prie Šefo vartų. Mano postas buvo įvykių centre.

Kariūnai po kiek laiko atvaro 5-ojo pėstininkų pulko lauko virtuvę. Virėjas, storas, stambus vyras, raportuoja gen. ltn. J. Jackui, kad jis gabenąs sargybai, esančiai Kariuomenės štabe, pusryčius, ir prašo generolą įsakyti kariūnams jį praleisti. J. Jackus įsako važiuoti į mokyklos teritoriją. 2-ojo pėstininkų pulko puskarininkis valtimi per Nemuną perkelia šio pulko vado plk. Juliaus Čapliko (po kelių mėnesių buvo pakeltas generolu) žmoną. Ją sutinka gen. ltn. J. Jackus. Moteris iš po korseto ištraukia laišką ir įteikia J. Jackui. Šis perskaitęs praneša:

– Kariūnai, Kaune – sukilimas, 2-asis pėstininkų pulkas su mumis.

Neaiški, įtempta padėtis tęsėsi gal iki 8, o gal iki 9 valandos. Maždaug tuo metu nuvažiuo tankas ir buvo išvežti sunkieji kulkosvaidžiai. Dalis kariūnų buvo nusiųsti kariūnų, saugančių Aukštosios Panemunės tiltą, sustiprinti, kiti – gražinti į kareivines.

Pagaliau apie 11 val. pakeičia ir mane. Grįžtu į kareivines. Kareivinėse neįprasta tvarka. Kariūnai apsirengę, tik nusiavę batus, guli lovose. Šautuvai ne piramidėse sustatyti, o atremti į spintelės prie lovų.

Grįžę II kadro kuopos kariūnai pasakojo: išėję pro maniežo vartus, rado jau kautynių tvarka išsidėsčiusius 5-ojo pėstininkų pulko karius. Kariūnai perbėgi-

Pirmojo Lietuvos Prezidento karo mokyklos naujų vartų atidarymas. Prie vartų stovi ūkio viršininkas plk. ltn. Laurynas Statkevičius (ūsuotas karininkas centre) ir darbininkai. Kaunas, 1933 m.

mais ėmė artėti prie jų. Kareiviai šaukia: „Stok! Šausiu!“ Priekyje kariūnų jų link su rože rankoje eįs ltn. Stasys Danilevičius (sulietuvinta pavarde Daniliūnas, 1937 m. pakeltas kapitonu, 1943 m. žuvo Norilsko lageryje) sako: „A dabar taip, taip (jo priežodis) – šauk!“ Kai tik ltn. S. Danilevičius su kariūnais prieina arčiau, jie pakyla ir atsitraukia į naujas pozicijas. Matyt, ir jiems buvo įsakyta nešaudyti. Taip skiriamąja linija tarp 5-ojo pėstininkų pulko ir Karo mokyklos kariūnų tapo siaurasis geležinkelis.

Kelias dienas Karo mokykloje jokių

normalių užsiėmimų nebuvo. Vieni budėjome prie Aukštosios Panemunės tilto, kiti patruliuojome mokyklos rajone, o viena kuopa kovinės parengties budėjo.

Karo mokyklos viršininkas gen. ltn. Jonas Jackus po sukilimo buvo paskirtas Vyriausiojo kariuomenės štabo viršininku vietoj suimto gen. ltn. Petro Kubiliūno, o naujuoju mokyklos viršininku – gen. št. plk. ltn. Jonas Černius, 1934 m. spalio 1 d. pakeltas į generalinio štabo pulkininkus ir perkeltas į Vyriausiąjį kariuomenės štabą. Karo mokyklos viršininko pareigas iki spalio 31 d. laikinai

ėjo gen. št. mjr. Albinas Čepauskas (sulietuvinta pavarde Čepas, vėliau tapęs 5-ojo pėstininkų pulko vadu). 1934 m. lapkričio 1 d. Karo mokyklos viršininku tapo gen. št. plk. Kazys Musteikis, vėliau pakeltas į brigados generolus, o 1938 m. paskirtas krašto apsaugos ministru.

Gerai prisimenu šio įvykio tęsinį po kelių mėnesių. Ištisą savaitę užsiėmimų aikštėje mušėme koją, ruošėmės kariuomenės paradiui. Buvo gražus, saulėtas 1934 m. rugsėjo 8-osios rytas. Rytas dienos senovės Lietuvos didingai praeičiai paminėti. Tai ne tik kariuomenės para-

das Petro Vileišio aikštėje, bet ir pirmojo Lietuvos Respublikos Prezidento, Karo mokyklos šefo, Antano Smetonos 60-ųjų gimimo metinių minėjimo šventė.

Mokykla išsirikiuoja žygiui į P. Vileišio aikštę, kur vyks iškilmingas Tautos šventės ir Prezidento 60-mečio minėjimui skirtas paradas. Atvyksta Karo mokyklos vadovybė su mokyklos viršininku gen. št. plk. ltn. J. Černiumi. Skaitomas Lietuvos Respublikos Prezidento įsakymas dėl Karo mokyklos karininkų ir kariūnų apdovanojimo Vytauto Didžiojo ordiniais ir medaliais. Tarp apdovanotųjų išgirstu ir savo pavardę. Prieš išsirikiavusią Karo mokyklą gen. št. plk. ltn. J. Černius prisega man Vytauto Didžiojo ordino III laipsnio medalį. Labai džiaugiuosi gautu medaliu, bet vis galvoju: už ką mane išskyrė iš daugelio kitų? Aš nebuvau nei vienas iš geriausiųjų, nei išvengiau valandų su šautuvu. Žinoma, nebuvau ir paskutiniųjų gretose. Buvau vidutiniokas, normalus kariūnas. Kad ir kiek svarsčiau, už ką man skyrė medalį, išvada buvo ta pati: Vytauto Didžiojo medalį gauti padėjo laimingas atsitiktinumas – kad tą birželio 7-osios naktį budėjau prie Šefo vartų ir nesileidau nuginkluojamas.

Paskutinis kariūno paradas

1935 m. pavasarį, vos pasibaigus egzaminams, visi kariūnai ir kariūnai aspirantai buvome išsiųsti į pulkus atlikti komandavimo stažuotės. Aš pakliuvau į 9-ąjį pėstininkų Lietuvos kunigaikščio Vytenio pulką Marijampolėje. Pasibai-

Pradėjus tarnybą 4-ajame artilerijos pulke Šiauliuose, 1936 m. vasario 2 d.

IŠ PIRMŲ LŪPŲ

Vita VELIGORAITĖ

- **Jūsų credo** – Svarbiausia gyvenime – mylėti. Visa kita susitvarkys savaime
- **Kada pirmą kartą sužinojote apie Joną Žemaitį-Vytautą?** – Kai tik pradėjau dirbti Lietuvos karo akademijoje, prieš 8 mėnesius, 2 savaites ir keturias dienas :)
- **Kas Jums padarė pačią didžiausią įtaką?** – Mano draugai, šeima ir giminės
- **Jeigu galėtumėte keliauti „laiko mašina“, kokį mūšį / karinę operaciją norėtumėte pamatyti?** – Norėčiau, kad viešpatautų taika! Norėčiau pamatyti, kaip derbomis ir bendradarbiaujant buvo išvengta mūšio / karo
- **Ką pasikviestumėte į negyvenamą salą?** – Žmogų!
- **Labiausiai erzintantis buitinis darbas** – Buities darbai manęs neerzina

- **Negalite gyventi** – Be vandens:)
- **Trimis žodžiais apibūdinkite biblioteką** – Knygos, žinios, išmintis
- **Moters automobilyje visada turi būti** – Švaru
- **Ko niekada nesutiktumėte padaryti?** – Niekada nesakyk niekada:)
- **Gražiausia Akademijos šventė, tradicija** – Manau, „Kariūnų Kalėdos“. Dalyvauti dar neteko, bet kolegės tiek gyrė, tiek pasakojo, kad laukiu nesulaukiu!
- **Ko reikia, kad įstotum į Lietuvos karo akademiją?** – Noro, išvermės, gero fizinio ir psichologinio pasirengimo
- **Kai apie ką nors visiškai nieko nežinai** – Tuomet žinai, kad nieko nežinai...

- **Gyvenimas yra gražus, nes...** – Gyvename tik vieną kartą
- **Šventė, kurios labiausiai laukiate** – Visos šventės labai laukiamos, nes jos į namus atveda svečius. Svečiai visada labai laukiami ir mylimi
- **Kada paskutinį kartą verkėte iš juoko?** – Dažnai galiu prajuokinti iki ašarų ir pati juoktis iki ašarų, kai juokauja kiti
- **Neįsivaizduojate dienos** – Per kurią nieko nenuveikčiau
- **Užgaida, kurią sau leidote šią vasarą** – Šią vasarą neturėjau užgaidų. Vienintelė užgaida – kad vasara nesibaigtų, deja, tai nuo manęs nepriklauso
- **Vieta Lietuvoje, kurią patartumėte aplankyti** – Neringa

- **Trimis žodžiais apibūdinkite karininką** – Protin-gas, ryžtingas, išvermingas
- **Knyga, kurią skaitote dabar** – Peter Mayle „Metai Provanse“
- **Lankomiausias maisto prekių parduotuvės skyrius** – Daržovių
- **Įprotis, kurio norėtumėte atsikratyti** – Žalingų įpročių neturiu :)
- **Naminis gyvūnelis, kurio nė už ką neaugintumėte** – Visus naminius gyvūnelius galėčiau auginti. Gyvatės, vorai, šeškai – nėra naminiai gyvūnai
- **Labiausiai žiūrима TV laida** – Televizoriaus neturiu, TV laidų nežiūriu
- **Labiausiai nepatinkanti vyro savybė** – Tinginystė
- **Kam dažniausiai pritrūksta laiko?** – Draugams

- **Poilsis kalnuose ar paplūdimyje?** – Iš kalnų pro paplūdimį
- **Egzotiškiausias patiekalas, kurį esate ragavusi?** – Sraigės
- **Idealias atostogos** – Pats žodis „atostogos“ – idealus. Nesu turėjusi blogų atostogų
- **Knyga** – Tai šviesa
- **Geriausias metų laikas** – Vasara
- **Tolimiausia vieta nuo Lietuvos, kurioje esate buvusi** – Filipinai
- **Įsivaizduokite, kad Jūs – Karo akademijos viršininkė. Jūsų pirmasis įsakymas** – Patikėkite, to niekada nebus, tačiau, jei pafantazuosime... Mokytis turėtų visi! Nebūtų jokio amžiaus cenzo. VISI!

← Pradžią 42 puslapyje

gus stažuotei, liepos 30-ąją grįžome į Karo mokyklą ir pradėjome ruošti išleistuvėms.

Pagal tuo metu galiojusius Lietuvos įstatymus kariams, pakeltiems į karininkus ir paliktiems tikrojoje karo tarnyboje, rūbams įsigyti buvo skiriama 1 500 Lt pašalpa. Lietuvos karių ekonominės dirbtuvės mums, būsimiems Lietuvos karininkams, išdavė:

- ▶ išveiginę uniformą,
- ▶ rikiuotės uniformą,
- ▶ milinę,
- ▶ aulinius batus,
- ▶ „štibletus“ („kamašus“) [blizgūs auliniai batai, dėvimi su išveigine uniforma – V. N.],
- ▶ 4 poras baltinių,
- ▶ 4 paklodes,
- ▶ 4 rankšluosčius,
- ▶ 6 poras kojinių,

- ▶ 6 nosines,
- ▶ kepurę,
- ▶ diržą (nešioti su rikiuotės uniforma),
- ▶ juostą (nešioti su išveigine uniforma),
- ▶ odines pirštines,
- ▶ baltas zomšines pirštines,
- ▶ planšetę su kompasu,
- ▶ lagaminą visam šiam turtui susidėti.

Kas rūpinosi mūsų kraičio reikalais, aš nežinau. Žinau tik tiek, kad žmogus, kuris tvarkė mūsų finansinius reikalus, buvo gan taupus ir sąžiningas. Be viso šio gyvenimo pradžia įsigyto turto, mums dar liko daugiau kaip po 400 Lt. Tai buvo dideli pinigai. Atsimenu, kad po išleistuvių, gavęs savaitę atostogų, parvykęs namo, tėvui daviau 100 Lt. Jis kaimynams gyrėsi, kad grįžęs Antanas padovanojo visą bekoną.

Ruošdamiesi išleistuvėms net nepajutome, kaip priartėjo 1935 m. rugsėjo 15-oji. Diena, pakeitusi mūsų gyvenimą, diena, kai baigėsi kariūno ir prasidėjo Lietuvos karininko gyvenimas.

Anksti, net nepažadintas kuopos budėtojo, sukilo visas išleidžiamasis kursas.

Lygiai 10 val. visa Karo mokykla, išsirikiavusi užsiėmimų aikštėje, sutiko į Karo mokyklos XVII laidos išleistuves atvykusį Lietuvos Respublikos Prezidentą Antaną Smetoną, krašto apsaugos ministrą gen. ltn. Petrą Šniukštą, kariuomenės vadą gen. št. plk. Stasį Raštikį, Kariuomenės štabo viršininką gen. št. plk. Joną Černių, gen. Silvestrą Žukauską ir kitus aukštus kariuomenės ir civilinės valdžios atstovus.

Karo mokyklos adjutantas ltn. Simanas Urbanavičius skaito Lietuvos Respublikos Prezidento aktą, kuriuo Karo mokyklos kariūnams, sėkmingai baigusiems Karo mokyklos kursą, suteikiamas jaunesniojo leitenanto, o kariūnams aspirantams – atsargos jaunesniojo leitenanto laipsnis.

Pakėlimo ceremonija baigta. Karo mokykla iškilmių maršu pražygiuoja pro aukštuosius svečius. Pakeltieji į jaunesnius leitenantus skuba į savo kazematus nusivilkti kariūno ir užsivilkti karininko uniformą, kuria vilkėdami, išsi-

Prezidentas Antanas Smetona, tardamas žodžius: „Be reikalo nepakelk, be garbės nenuleisk“, 1935 m. rugsėjo 15 d. įteikia kardus Pirmojo Lietuvos Prezidento karo mokyklos XVII laidos absolventams

Atsisveikinimas su savo Alma Mater – iškilminga rikiuotė, kurios metu Karo mokyklos vėliavą XVII laida perdavė XVIII laidai. Kaunas, 1935 m. rugsėjo 15 d.

Alytaus tunto skautas Antanas Navaitis, 1931 m. birželio 1 d.

rikiavę aktų salėje, priims iš Lietuvos Respublikos Prezidento rankų kardą.

Aukštosios Panemunės įgulos kapelionas Vincas Abraitis atlieka trumpas kardų pašventinimo apeigas. Susikaupe, tvarkingai išsirikiavę stovi jaunesnieji leitenantai, įsmeigę akis į kunigą, atliekantį kardų šventinimo apeigas. Tačiau kiekvieno galvoje turbūt sukasi mintis: „Kaip mane sutiks nauji viršininkai, bendradarbiai, pavaldiniai?“

Po kardų įteikimo iškilmių visi eina į sporto salę. Ten laukia paruošti puotos stalai. Puotos metu kalbėdamas Prezidentas priminė: „Kaip dainininkui netinka sugiedoti gaidžio balsu, kaip kunigui netinka nusidėti dorėje, taip karininkui netinka susvyruoti baimės pagautam...“

Paskutinis kalbėtojas buvo pirmuoju Karo mokyklą baigęs j. ltn. Pranas Gužaitis. Jis pasakė:

„Jei teks vėl stoti į kovą už krašto laisvę, mes drąsiai kovosime, kaip kovojo pirmieji savanoriai Širvintų, Giedraičių laukuose ir kitur. Kovai ženklą mums duos mūsų vyriausias ginkluotą pajėgų vadas J. E. Respublikos prezidentas Antanas Smetona. Mes, jaunieji karininkai, linkime, kad

jam, o ne kam kitam būtų lemta šį ženklą duoti...“

Deja, lemiamu momentu tas pats Prezidentas nesiryžo, pasidavė daugumos ministrų ir kariuomenės vado nuomonei, nors to meto Konstitucija skelbė: „Mobilizaciją, karą ir taiką sprendžia Respublikos Prezidentas Ministrų Tarybos pasiūlymu...“

Laipsnis suteikia tam tikrą privilegiją, bet kartu tai didelė pareiga ir atsakomybė, ruošiant karius Tėvynės gynybai, juos auklėjant, skiepijant jiems meilę, pagarbą ir ištikimybę savo Tėvynei. Kiekvieną akimirką, ypač sunkiu momentu, karvių akys bus nukreiptos į mane – savo vadą. Jaunas karininkas yra tartum indikatorius, vykdamas savo viršininkų valią ir diktuojantis savo valią pavaldiniams. Karo uniforma tik išoriškai sulygina karius, o po ta uniforma slepiasi skirtingų jausmų ir įsitikinimų žmogus. Norint kiekvieną geriau pažinti, reikia ne tik juos stebėti, bet ir su jais bendrauti, kad žinotum, kuris iš jų skirtą užduotį geriau įvykdys.

1 Abi citatos iš: Lietuvos ginkluotos pajėgos 1918–1940 m. / Vytenis Statkus. Chicago: Vydūno jaunimo fondas, 1986, p. 683.

Vyr. ltn. Ruslanas FIODOROVAS

Karininkas ir visuomenė: asmenybė, moralė ir atsakomybė

„Žmonės miega naktimis ramiai, kadangi kieti vyrai pasiruošę priešui būti žiaurūs“

George Orwell

2012 m., baigę Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademiją, žinojome, kad atostogų neturėsime ir laiko poilsui nebus, – iš karto reikės kibti į darbus ir prisidėti prie Lietuvos ginkluotųjų pajėgų stiprinimo. Mums, ką tik „iškeptiems“ leitenantams, tos atostogos ir nerūpėjo – visiems buvo smalsu kuo greičiau pradėti tarnybą, atlikti savo pareigą Tėvynei.

Atvykęs į pirmąją savo tarnybos vietą eiti KASP Štabo aptarnavimo tarnybos ryšių vieneto vado pareigas pamaciau, kad čia visiškai kitaip bendraujama, pajutau kariuomenės atmosferą. Visi kariai profesionalai pagarbiai elgiasi, maloniai priima, pasakoja apie darbo specifiką. Po kurio laiko ir seržantai ima stengtis įtikinti, pasinaudodami vado geranoriškumu, išsikovoti pasitikėjimą. Tiesa, kariai kartais bando gudrauti. Todėl itin svarbu suprasti, kad nuo pat pirmųjų dienų reikia stengtis iš savo tar-

nybos kolegų perimti žinias, tačiau kartu ir nebijoti pasakyti „ne“, „taip nebus“ ir pan. Tai rodo, kad karininkas turi savo nuomonę, laikosi deramo atstumo nuo pavaldinių, nėra silpnas morališkai ir juo negalės būti pasinaudota.

Vis dėlto nereikia būti per griežtam, nes tada pavaldiniai tavęs nekės, ims nedarbingumo pažymėjimus ir kitaip bandys išsisukti nuo tarnybos... Kitaip tariant, būsimi KARIŪNAI, turėsite pajusti, kada reikia išlaikyti atstumą ir kada jis gali būti mažinamas, nes tai turės įtakos jūsų autoritetui ir tarnybai. Nuo pirmojo įspūdžio priklausys ir jūsų aukštesniųjų vadų, vadovybės nuomonė, koks esi karininkas.

Nepamirškite karininko garbės ir uniformos svarbos, kad mes visi esame viena šeima, kuri turi padėti mūsų visuomenei įvairiose srityse, pavyzdžiui, pagelbėti senesniai žmogui, nelaimės ištiktam nepažįstamajam, ligoniams,

užkirsti kelią nusikaltimui. Pavyzdžiui, kraujo donorystė, kuri prisideda prie mūsų karių įvaizdžio gerinimo. Todėl tik įstojęs į Lietuvos karo akademiją tapau kraujo donoru. Jau 2016 m. rugsėjo 26 d. buvau 26 kartus davęs kraujo Santariškių kraujo centre. Labai svarbu, kad žmonės matytų uniformuotą karį, duodantį kraujo. Visa tai didina kariuomenės autoritetą, visuomenės pagarbą. Ir tai – tik vienas iš dalykų, iš kurių ji susidarys nuomonę apie karius, o karo metu paskatins paprastą žmogų atsilyginti tuo pačiu. Tad darykime gerus darbus, nes geri darbai – nepamirštami!

Dar tarnaudamas įkūriau organizaciją ARMYLIFE. Ypač esu dėkingas Eglei Matuliauskaitei už moralinį palaikymą, pagalbą sprendžiant kilusias problemas ir įdėtą širdį, plėtojant šią organizaciją. Pagrindinis jos tikslas – į kariuomenės stiprinimo veiklą įtraukti kuo daugiau Lietuvos žmonių. Ką gi mes darome? Organizuojame šratasvydžio žaidimus, mokome, kaip išgyventi ekstremaliomis sąlygomis, pasakojame, kur slėptis, kaip elgtis karo metu. Mokymų dalyviai apvelkami uniformomis, veidai kariškai „pagražinami“ maskuojamaisiais dažais ir kt. Visa tai kiekvienam suteikia progą garsiai ar mintyse pasakyti: „Aš atrodau kaip tikras karys.“ Šiuose žodžiuose slypi pasididžiavimas ir kovos dvasios kibirkštis, kuri vėliau įsidegs ir bus puoselėjama. Žmonės susidomi, dalijasi įspūdžiais su draugais, todėl įgyjame vis daugiau sekėjų.

Vienas iš ARMYLIFE organizatorių tikslų – iš parankinių priemonių įrengti karinį miestelį, kad kuo daugiau žmonių galėtų susipažinti su kariavimo mieste

Krn. Ruslanas Fiodorovas – aukštųjų mokyklų studentų čempionato nugalėtojas, 2014 m.

sąlygomis ypatumais. Norėtume, kad miestelis būtų naudojamas galbūt netgi karių treniruotėms ir įgūdžiams tobulinti. Esame savo veiklos fanatikai, turime karo lauko virtuvę, dalijame maistą nemokamai vargstantiesiems didelių švenčių metu. Matote – viskas orientuota į visuomenę!

2015 m. rudenį ėjau būrio vado pareigas Vaidoto mechanizuotajame pėstininkų batalione. Tarnyba buvo įdomi, nes teko dirbti su nuolatinės privalomosios karo tarnybos kariais (toliau – NPKT). Jau pirmąją dieną, kai jie atvyko, kilo problemų – susidūrėme su kariais,

kurie, kad išvengtų tarnybos, stengėsi pasirodyti psichologiškai nestabilūs. Su jais reikėjo nemažai individualiai padirbėti, būti griežtam, kad dingtų pašaipios šypsenos, ir pasiekti savo tikslą – priversti, kad tavęs klausytų. Iš 35 NPKT karių tik su dviem sunkiai sekėsi rasti bendrą kalbą, tačiau likusieji 33 tarnybos metu buvo pasiryžę atiduoti visas jėgas.

Svarbiausia – karius sudominti, papasakoti apie nestandartines situacijas, remtis įvairiais pavyzdžiais, karo istorija. Todėl ir patys turime visu tuo domėtis, rinkti informaciją, kuri, panaudota per paskaitą, padės pasiekti norimą rezultatą, tada ir vadas bus vertinamas kitaip.

Norėčiau pabrėžti, kad mūsų III mechanizuotoji pėstininkų kuopa veikdavo kūrybiškai, priimdavo nestandartinius sprendimus. Karius rengėme kitokiam karui, kur svarbiausia – greitai ir netikėti veiksmai, nes priešas, neabejokite, išmano mūsų taktiką, o mes – jo. Tikiuosi, mano pavyzdys jus įkvėps ir motyvuos tobulėti tarnyboje.

Dažnai lankausi savo gimtojoje militari alma mater – Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje. Žmonės, kurie man padėjo tobulėti tiek karyboje, tiek sporte, nėra pamiršti. Esu įsitikinęs, kad nė vienas LKA absolventas, karininkas neturi būti abejingas savo ugdytojams, negali praeiti pro kabinetus žmonių, su kuriais kažkada puikiai sutarė, kurie įdėjo tiek daug širdies, kad jie taptų tikrais vadais – lyderiais.

Per ketverius metus daugybę kartų žengiau pro Akademijos vartus. Dabar, užėjus pas kolegas, susidaro įspūdis, kad karininkams lengvinamos tarnybos sąlygos šioje drausme ir mokymo lygiu

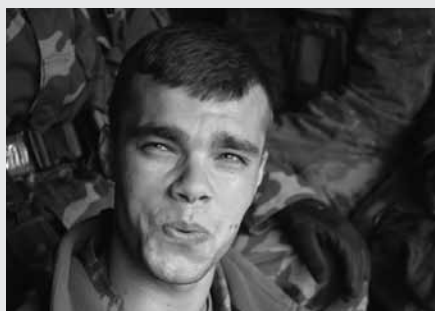
išsiskiriančioje įstaigoje. Kariūnai, atrodo, drausmingi, laikosi statutų, moralės normų... Tačiau kodėl nematyti jų veidų sportininkų garbės lentoje, gausaus būrio sporto komplekse? Trūksta motyvacijos sportuoti ar vadai nenori parengti jų taip, kad būtų geriausi? Užėjęs į sporto salę nematau, kad du kariūnai „peštūsi“ dėl kurio nors treniruoklio. Jų visai nėra. Drįstu teigti, kad sporto laikas yra aukojamas kitiems užsiėmimams. Mano manymu, reikia, kad kariūnams „gyventi“, t. y. mokytis ir tarnauti, būtų vis sunkiau, kad civiliai kalbėtų apie LKA kaip apie „misiją neįmanomą“. Juk tai vienintelė mokymo institucija Lietuvoje, kur reikia ir išskirtinio talento, ir žinių, ir itin gero fizinio pasirengimo.

Karo akademija turėtų būti pristatoma visuomenei kaip ypatinga mokykla, į kurią įstoja tik geriausi. Šiandienė realybė kiek kitokia. Karo akademijos studijas renkasi nedaug jaunuolių galbūt dėl mokymo specifikos, galbūt dėl viešos informacijos trūkumo, studijuojančiųjų kalbų apie studijų „civilėjimą“, nepakankamą dėmesį karybos dalykams ir sportui.

Karininkas, atėjęs tarnauti į dalinį, iš karto gauna tokių užduočių, su kokiomis niekada nebuvo susidūręs. Pavyzdžiui, jam tenka naudotis sistema @vily, atlikti tarnybinius patikrinimus, pildyti įvairios veiklos žurnalus, sudarinėti savaitinius tvarkaraščius, daryti dar daug kitų darbų, kurių reikėtų pramokti LKA. Prisiminkime, kas esame, – ar tie, kurie turės tarnauti ir vadovauti, ar tie, kurie privalo daugiausia dėmesio skirti civiliniams mokslams. Atminkite, Tėvynės neapginsime, jei nebūsime ryžtingi ir neturėsime tinkamo karinio pasirengimo!

IŠ PIRMŲ LŪPŲ

Krn. Liutauras SMILGA

- ➔ **Jūsų credo** – Būk pozityvus ir nepasiduok, kad ir kaip būtų sunku!
- ➔ **Kada pirmą kartą sužinojote apie Joną Žemaitį-Vytautą?** – Tikriausiai penktoje klasėje, per istorijos pamokas
- ➔ **Kas jums padarė pačią didžiausią įtaką?** – Tėtis
- ➔ **Jeigu galėtumėte keliauti „laiko mašina“, kokį mūsų / karinę operaciją norėtumėte pamatyti?** – Norėčiau pamatyti tiek I, tiek II pasaulinių karų eigą
- ➔ **Krepšinis ar futbolas?** – Futbolas
- ➔ **Ką pasikviestumėte į negyvenamą salą?** – Savo Spindulėlį
- ➔ **Jeigu nebūtumėte tapęs kariūnu...** – Būčiau transporto inžinierius arba logistas, arba PKT karys
- ➔ **Labiausiai erzinantis buitinis darbas** – Dulkių valymas

- ➔ **Mėgstamiausia sporto šaka** – Futbolas
- ➔ **Vyro automobilyje visada turi...** – Skaniai kvėpėti
- ➔ **Ko niekada nesutiktumėte padaryti?** – Suvalgyti tarakoną ar kokį kitą šlykštų gyvį
- ➔ **Apibūdinkite šiuolaikinį kariūną trimis žodžiais** – Sumanus, pokštaujantis lyderis
- ➔ **Linksmiausia Akademijoje buvo** – Parodijuoti kpt. Ševeliova per „Kariūnų Kalėdas“
- ➔ **„Pasaulyje yra tik dvi jėgos: kardas ir kovos dvasia, ir anksčiau ar vėliau kardas bus nugalėtas kovos dvasios.“ Ar tikrai?** – Tikrai, nes kovos dvasia – kaip žmogaus nusistatymas ir ryžtas – padeda įveikti visas problemas, trukdančias pasiekti tikslą
- ➔ **Gražiausia Akademijos šventė, tradicija** – Pirmojo karininko laipsnio suteikimo ceremonija

- ➔ **Ko reikia, kad įstotum į Lietuvos karo akademiją?** – Noro, tikslo ir šiek tiek pastangų
- ➔ **Šventė, kurios labiausiai laukiate** – Kai Lietuvos Respublikos Prezidentė kardu palies mano dešinįjį petį
- ➔ **Kai visiškai nieko nežinai...** – Einu suvalgyti ką nors skanaus
- ➔ **Kada paskutinį kartą verkėte iš juoko?** – Dažnai juokiuosi ir iki ašarų
- ➔ **Neįsivaizduojate dienos** – Be Jos
- ➔ **Užgaida, kurią sau leidote šią vasarą** – Atostogos prie jūros su Spindulėliu
- ➔ **Mėgstamiausia vieta Akademijoje** – LKA štabo būdinčioji dalis
- ➔ **Įsimintiniausias vaikystės personažas** – Dipsis
- ➔ **Miego poza** – „Kamuoliukas“
- ➔ **Negalite gyventi** – Be muzikos

- ➔ **Mėgstamiausias maisto prekių parduotuvės skyrius** – Saldumynų
- ➔ **Įprotis, kurio norėtumėte atsikratyti** – Eiti vėlai miegoti
- ➔ **Ko iš šių dalykų nesate daręs: pjovęs šieno, kasęs bulvių, kėlęs inkilo?** – Viską esu daręs
- ➔ **Ar tikite meile iš pirmo žvilgsnio?** – Taip
- ➔ **Laisvalaikio pomėgis** – Keliauti
- ➔ **Naminis gyvūnėlis, kurio nė už ką neaugintumėte** – Pudelis
- ➔ **Kokios sporto šakos treniruočių neleistumėte lankyti savo draugei?** – Bokso
- ➔ **Cepelinai ar mėšainis?** – Cepelinai
- ➔ **Labiausiai žiūrима TV laida** – Tokios nėra
- ➔ **Negalite gyventi** – Su dulkių „katinukais“

- ➔ **Labiausiai nepatinkanti merginos savybė** – Nepasitikėjimas savimi
- ➔ **Poilsis kalnuose ar paplūdimyje?** – Paplūdimyje
- ➔ **Kam dažniausiai pritrūksta laiko?** – O jo visada viskam trūksta
- ➔ **Ideali atostogų** – Tiesiog šalia turi būti mylimoji
- ➔ **Geriausias metų laikas** – Vasara
- ➔ **Tolimiausia vieta nuo Lietuvos, kurioje esate buvęs** – Tunisas
- ➔ **Prietas, kurio paisote** – Su žmogumi apeik stulpą iš vienos pusės
- ➔ **Įsivaizduokite, kad Jūs – Karo akademijos viršininkas. Kas tada būtų?** – Kiekvienas žmogus Akademijoje žinotų, kad gali bet kada ateiti pas mane pasisemti patirties ar pakalbėti apie problemas

DOMIESI STUDIJOMIS LKA? INFORMACIJA TAU

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija yra aukštoji mokykla, kurios misija – rengti Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemai karininkus, ugdant jų lyderio savybes, intelektą, teikiant profesines žinias ir vadui reikalingus praktinius įgūdžius, motyvuotus ir pasirengusius vadovauti padaliniam karo ir taikos metu.

Priėmimo į Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademiją etapai:

1. Registracija atlikti profesinio tinkamumo testą (vyksta nuo 2016-10-03 iki 2017-06-23) Atrankos centro tel. (8 5) 212 7092.
2. Dalyvavimas profesinio tinkamumo teste (2 dienos) (vyksta nuo 2016-11-07 iki 2017-07-07).
3. Sveikatos patikrinimas Karinėje medicinos ekspertizės komisijoje.
4. Patikrinimas, ar asmuo nepažeidė Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo 16 straipsnio 2 dalies reikalavimų.
5. Prašymo studijuoti Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje pateikimas LAMA BPO (<http://www.lamabpo.lt/>).
6. Dalyvavimas Priėmimo komisijos posėdyje.

Metinė studijų kaina.

Studijos Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje finansuojamos iš valstybės biudžeto lėšų. Jeigu kariūnas pašalinamas iš Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos (vėliau, nei baigęs pirmąjį kursą) arba atsisako sudaryti profesinės karo tarnybos sutartį, įstatymų nustatyta tvarka iš jo išieškamos jo mokymo išlaidos, apskaičiuotos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

Daugiau informacijos:

Priėmimo komisijos tel. (8 5) 210 3597, el. p. priemimo.komisija@mil.lt

Interneto svetainėje

<http://www.lka.lt>

Visos Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos nuolatinių studijų programos organizuojamos derinant Bazinio karinio rengimo programą ir universitetinių studijų programas.

Studijų programa	Studijų trukmė (metais)	Suteikiama kvalifikacija ir karinis laipsnis
Priėmimas į Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademiją vykdomas vadovaujantis LR krašto apsaugos ministro nustatytais priėmimo sąlygomis, Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos viršininko tvirtinama priėmimo organizavimo tvarka ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos įgaliotos institucijos – Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacijos bendrajam priėmimui organizuoti (LAMA BPO) – tvirtinama bendrojo priėmimo tvarka		
Socialiniai mokslai	Moderniųjų gynybos technologijų vadyba*	4 m. universitetinių studijų ir karinio rengimo vadybos bakalaurs + leitenanto laipsnis
	Tarptautiniai santykiai	4 m. universitetinių studijų ir karinio rengimo politikos mokslų bakalaurs + leitenanto laipsnis
	Nacionalinis saugumas ir gynyba	4 m. universitetinių studijų ir karinio rengimo visuomenės saugumo bakalaurs + leitenanto laipsnis

*Asmenys, priimti į Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademiją kariūnais studijuoti pagal Moderniųjų gynybos technologijų vadybos studijų programą, pareiškę norą įgyti krašto apsaugos sistemai reikalingą specialybę, gali būti siunčiami studijuoti kitose Lietuvos aukštosiose mokyklose.

Kariūnai, pareiškę norą įgyti krašto apsaugos sistemai reikalingą specialybę, įgyjamą suteikiant aukštojo mokslo kvalifikaciją kitose Lietuvos aukštosiose mokyklose, atitinkantys priėmimo studijuoti pagal atitinkamas studijų programas sąlygas, įvykdę Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos Moderniųjų gynybos technologijų vadybos studijų programos pirmojo semestro reikalavimus, gali būti siunčiami studijuoti kitose Lietuvos aukštosiose mokyklose pagal šias studijų programas:

Studijų programa	Studijų trukmė (metais)	Suteikiama kvalifikacija ir karinis laipsnis	
Kariūnai siunčiami studijuoti kitose Lietuvos aukštosiose mokyklose vadovaujantis krašto apsaugos ministro patvirtintu Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos kariūnų siuntimo studijuoti kitose Lietuvos aukštosiose mokyklose atrankos sąlygų ir tvarkos aprašu			
Technologijos mokslai	VGTU	Orlaivių pilotavimas	5 m. universitetinių studijų ir karinio rengimo aeronautikos inžinerijos magistras + leitenanto laipsnis
		Skrydžių valdymas	5 m. universitetinių studijų ir karinio rengimo aeronautikos inžinerijos magistras + leitenanto laipsnis
		Aviacijos mechanikos inžinerija	4 m. universitetinių studijų ir karinio rengimo aeronautikos inžinerijos bakalaurs + leitenanto laipsnis
	LAJM	Elektronikos inžinerija	4 m. universitetinių studijų ir karinio rengimo elektronikos inžinerijos bakalaurs + leitenanto laipsnis
		Automatika	4 m. universitetinių studijų ir karinio rengimo elektros inžinerijos bakalaurs + leitenanto laipsnis
		Jūrų laivavedyba	4 m. studijų ir karinio rengimo jūrų laivavedybos profesinis bakalaurs + leitenanto laipsnis
Laivų energetinių įrenginių eksploatavimas	4 m. studijų ir karinio rengimo laivų jėgainių inžinerijos profesinis bakalaurs + leitenanto laipsnis		

VGTU – Vilniaus Gedimino technikos universitetas; LAJM – Lietuvos aukštoji jūreivystės mokykla

Konkursinių eilių sudarymo principai.

Konkurse dalyvauja tik Lietuvos Respublikos piliečiai, ne vyresni kaip 25 metų, vidurinę išsilavinimą turintys asmenys, galintys tapti profesinės karo tarnybos kariais pagal Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo 28 str. nuostatas, išlaikę profesinio tinkamumo testą, Karinės medicinos ekspertizės komisijos pripažinti tinkamais mokytis Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje, turintys teisę dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija (individualiai tikrinama, ar nėra Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo 16 straipsnio 2 dalyje nustatytų teisės dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija neišdavimo pagrindų).

Konkursinė eilė sudaroma vadovaujantis Geriausiai vidurinio ugdymo programą baigusiu eilės sudarymo 2017 metais tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. rugpjūčio 17 d. įsakymu Nr. V-743 „Dėl Geriausiai vidurinio ugdymo programą baigusiu eilės sudarymo 2017 metais tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Minimalūs reikalavimai 2017 metais stojantiems į Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos studijų programas:

- išlaikytas lietuvių kalbos ir literatūros valstybinis brandos egzaminas, jeigu asmuo vidurinę išsilavinimą įgijo 2015 m. ar vėliau;
- išlaikytas užsienio kalbos (anglų, vokiečių ar prancūzų) valstybinis brandos egzaminas ne žemesniu kaip B1 lygiu pagal Bendruosius Europos kalbos metmenis arba tarptautinis užsienio kalbos egzaminas, jeigu asmuo vidurinę išsilavinimą įgijo 2015 m. ar vėliau;
- išlaikytas matematikos valstybinis brandos egzaminas, jeigu asmuo vidurinę išsilavinimą įgijo 2016 m. ar vėliau.

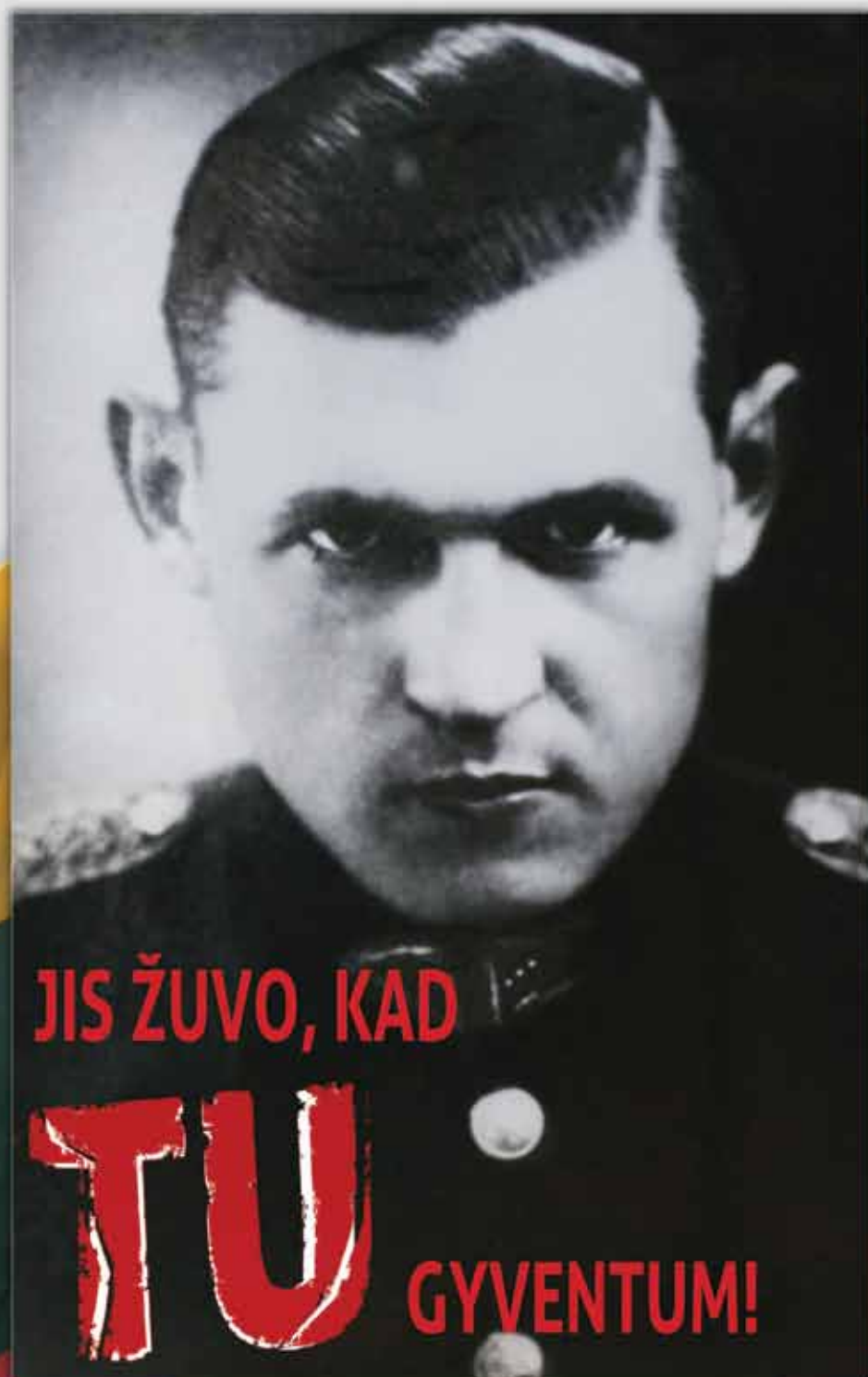
Stojantiems, įgijusiems vidurinę išsilavinimą iki 2014 metų įskaitytinai ir pretenduojantiems į valstybės finansuojamas universitetinių studijų programas, minimalus reikalavimas – vidurinę išsilavinimą patvirtinantis dokumentas.

Stojantiems į Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademiją nustatyta minimalaus konkursinio balo riba – bus priimami asmenys, kurių konkursinis balas yra ne mažesnis kaip 2,5 balo.

Papildomi balai prie konkursinio balo pridedami stojantiems į bet kurią Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos studijų programą, pateikusiems konkretų pasiekimą įrodantį dokumentą:

Generolas Jonas ŽEMAITIS-VYTAUTAS

(Gimė 1909 m. kovo 15 d. Palangoje –
sušaudytas 1954 m. lapkričio 26 d. Maskvoje)

**JIS ŽUVO, KAD
TU
GYVENTUM!**

„Aš vis tiek manau, kad kova, kurią aš vedžiau
devynerius metus, duos rezultatų“

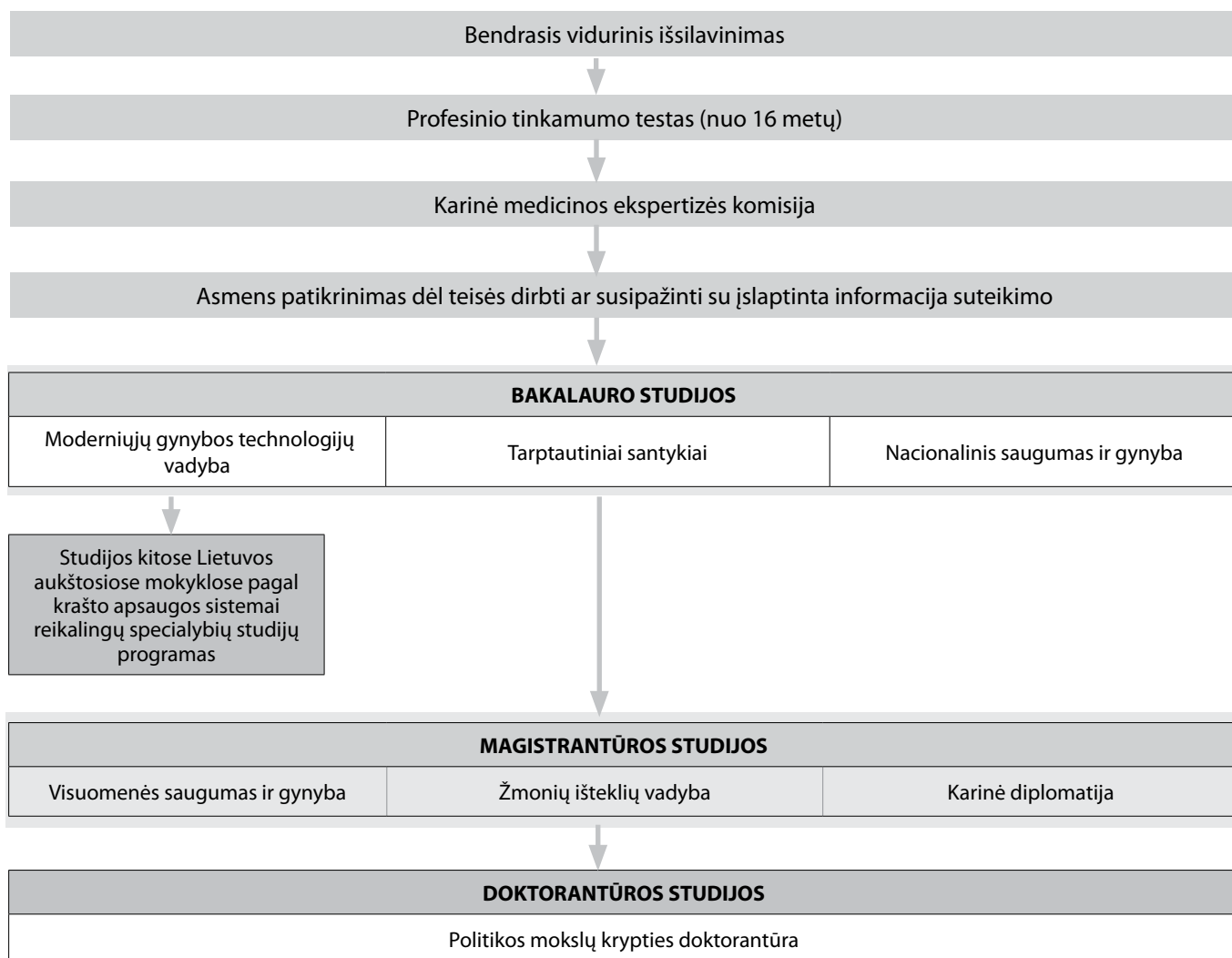
(Iš J. Žemaičio paskutinio žodžio sovietinio karo tribunolo teisme)

1. tarptautinių olimpiadų ir konkursų prizinių vietų laimėtojams: I vieta – 2,5 balo, II vieta – 1,5 balo, III vieta – 1 balas;
2. šalies olimpiadų ir konkursų prizinių vietų laimėtojams: I vieta – 1,5 balo, II vieta – 1 balas, III vieta – 0,5 balo;
3. asmenims, įgijusiems pagrindinį karinį parengimą, – 0,5 balo;
4. asmenims, baigusiems kūno kultūros modulį „Krašto gynyba“, – 0,1 balo;
5. šauliams, pateikusiems šaulio pažymėjimą, – 0,3 balo.

Konkursinio balo 2017 metais sandara:

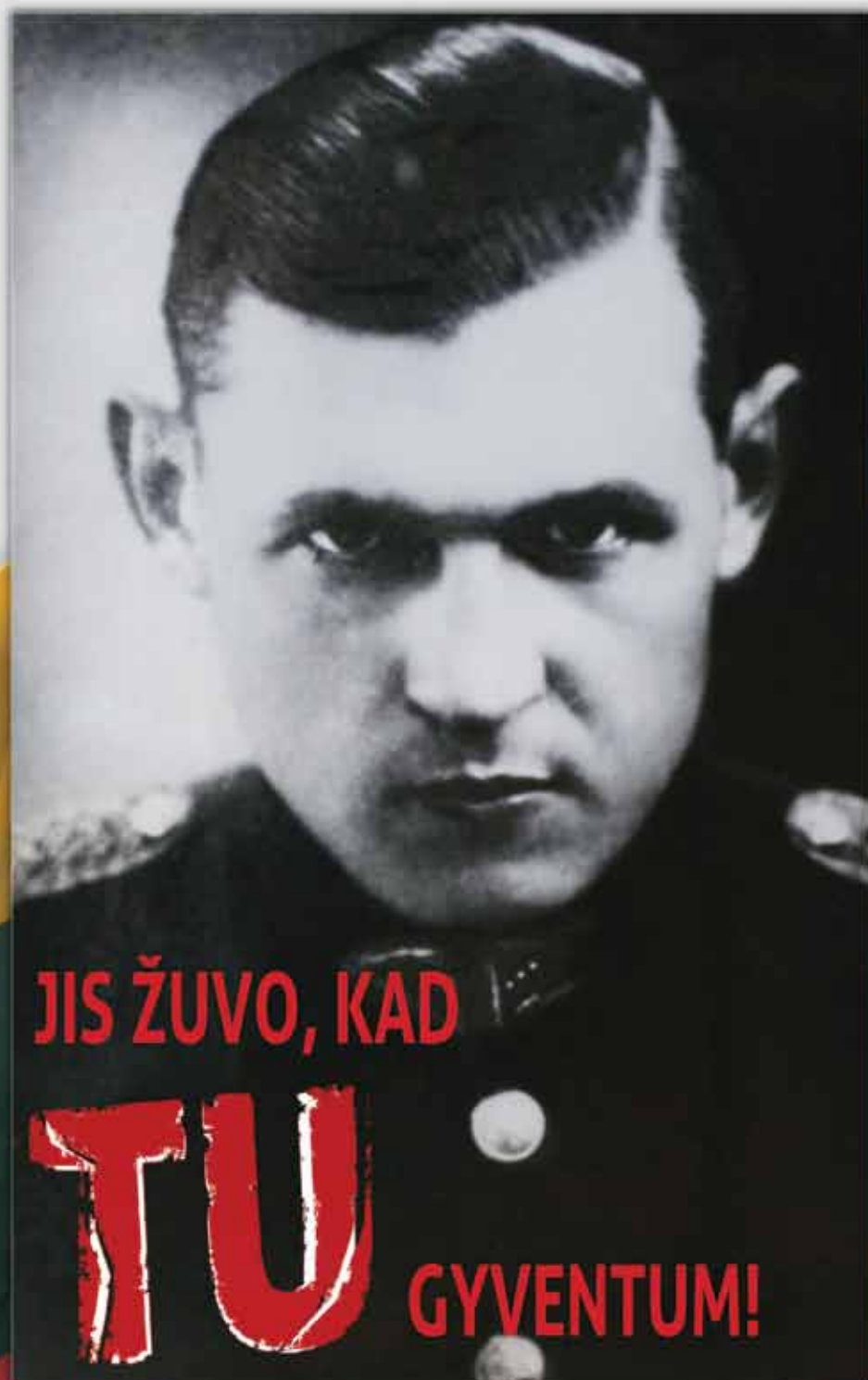
- pirmojo dalyko brandos egzamino įvertinimas;
- antrojo dalyko brandos egzamino įvertinimas arba metinis pažymys;
- trečiojo dalyko brandos egzamino įvertinimas arba metinis pažymys;
- lietuvių kalbos ir literatūros brandos egzamino įvertinimas.

Studijų programos	Konkursiniai dalykai						
	Pirmasis dalykas	Svertinis koeficientas	Antrasis dalykas	Svertinis koeficientas	Trečiasis dalykas	Svertinis koeficientas	Lietuvių kalbos ir literatūros svertinis koeficientas
Moderniųjų gynybos technologijų vadyba	matematika	0,4	istorija	0,2	bet kuris dalykas, nesutampantis su kitais dalykais	0,2	0,2
Tarptautiniai santykiai	istorija	0,4	matematika arba informacinės technologijos	0,2		0,2	0,2
Nacionalinis saugumas ir gynyba							

Generolas Jonas ŽEMAITIS-VYTAUTAS

(Gimė 1909 m. kovo 15 d. Palangoje –
sušaudytas 1954 m. lapkričio 26 d. Maskvoje)

**JIS ŽUVO, KAD
TU
GYVENTUM!**

„Aš vis tiek manau, kad kova, kurią aš vedžiau
devynerius metus, duos rezultatų“

(Iš J. Žemaičio paskutinio žodžio sovietinio karo tribunolo teisme)

Kariūnų žiema
Pabradės poligone

Krn. Vaidoto Meškio nuotrauka